

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 14 iunie 2023
(OR. en)

10602/23

**Dosar interinstituțional:
2023/0179 (NLE)**

SOC 446
EMPL 310
EDUC 253
JEUN 162
ECOFIN 597
MI 524
FISC 127

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	13 iunie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 316 final
Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 316 final.

Anexă: COM(2023) 316 final

Strasbourg, 13.6.2023
COM(2023) 316 final

2023/0179 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale

{SWD(2023) 208 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- **Temeiurile și obiectivele propunerii**

Pilonul european al drepturilor sociale acționează ca o busolă care stabilește direcția către o **Europă socială puternică, echitabilă, favorabilă incluziunii și în care toată lumea are șansa de a prospera**. Finalizarea acțiunilor specifice prevăzute în planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale necesită un efort comun din partea instituțiilor UE, a autorităților naționale, regionale și locale, a partenerilor sociali și a societății civile.

Provocări precum schimbările climatice, digitalizarea, inegalitățile din ce în ce mai mari și schimbările demografice au determinat Uniunea Europeană (UE) să elaboreze un set de politici menite să promoveze o **tranziție echitabilă, durabilă și favorabilă incluziunii**, în centrul căreia se află Pactul verde european¹. **Consecințele profunde** ale pandemiei de COVID-19 și ale războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei au evidențiat necesitatea urgentă a acestei tranziții.

Entitățile din sectorul economiei sociale, care angajează aproximativ 13,6 milioane de persoane în UE², se află în prima linie a acestei tranziții. Acestea au demonstrat o capacitate remarcabilă de a promova **comunități și modele de afaceri reziliente și favorabile incluziunii, participarea democratică și o economie care funcționează pentru toți**. Ele au, de asemenea, o contribuție importantă la PIB în țările cu cele mai dezvoltate structuri ale economiei sociale³.

Economia socială este un termen generic care acoperă o gamă largă de entități private care acordă prioritate oamenilor, cauzelor sociale și de mediu în detrimentul profitului. Deși domeniul de aplicare și termenii utilizați pentru a descrie conceptul de economie socială pot varia în funcție de tradițiile naționale, acesta cuprinde, de regulă, **cooperative, societăți de ajutor reciproc, asociații** (inclusiv organizații caritabile), **fundații și întreprinderi sociale**. Pe lângă faptul că pun oamenii și planeta pe primul loc, aceste entități împărtășesc și alte principii-cheie, inclusiv reinvestirea profiturilor în activități care servesc interesului colectiv sau societății, precum și guvernanta democratică și/sau participativă.

Propunerea de recomandare a Consiliului privind dezvoltarea condițiilor-cadru pentru economia socială a fost anunțată în **Planul de acțiune pentru economia socială**⁴ al Comisiei Europene din 2021. În planul de acțiune, Comisia a propus măsuri specifice care urmează să fie luate până în 2030 pentru a stimula inovarea socială, pentru a promova economia socială și modelele sale de afaceri și de organizare și pentru a spori puterea sa de transformare pentru economie și societate. Accentul se pune pe facilitarea dezvoltării economiei sociale prin

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final.

² Cifră care se referă la UE-28. A se vedea Comitetul Economic și Social European, Monzon, J. L., Chaves, R., *Recent developments of the Social Economy in the European Union* (Evoluții recente ale economiei sociale în Uniunea Europeană), 2017, p. 66.

³ De exemplu, 10 % din PIB în Franța, <https://www.economie.gouv.fr/leconomie-sociale-et-solidaire>.

⁴ Comunicarea Comisiei „*Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială*”, COM(2021) 778 final.

crearea de condiții favorabile, facilitarea înființării și extinderii întreprinderilor și sensibilizarea cu privire la potențialul acesteia.

Planul de acțiune a fost salutat de Parlamentul European într-o rezoluție⁵. Acesta este în conformitate cu Concluziile Consiliului din 2015 privind promovarea economiei sociale ca factor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa⁶, care au convenit asupra importanței promovării economiei sociale și au invitat Comisia Europeană să ia măsuri pentru a stimula dezvoltarea sectorului.

Valoarea adăugată a economiei sociale

Economia socială poate juca un rol important în abordarea unei game largi de provocări societale. Prin valorificarea punctelor sale forte, cum ar fi **crearea de locuri de muncă de calitate, promovarea incluziunii pe piața muncii și sociale și promovarea dezvoltării durabile**, economia socială are potențialul de a contribui la realizarea [Pilonului european al drepturilor sociale](#) și a principiilor sale fundamentale privind **egalitatea de șanse și accesul egal la piața muncii, condițiile de muncă echitabile și protecția și incluziunea socială**. Mai precis, economia socială poate juca un rol important în atingerea **obiectivelor ambițioase ale Planului de acțiune al UE privind Pilonul european al drepturilor sociale pentru 2030**, și anume ca cel puțin 78 % din populația cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă și ca cel puțin 60 % din totalul adulților să participe la cursuri de formare în fiecare an, precum și să se reducă numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială cu cel puțin 15 milioane, contribuind la angajamentele naționale asumate de statele membre pentru atingerea acestor obiective⁷.

Acest lucru se realizează prin crearea de locuri de muncă și de oportunități economice care să ajute **tinerii și persoanele în vârstă și grupurile defavorizate** (cum ar fi șomerii de lungă durată, persoanele care suferă de probleme de sănătate mintală sau fizică, persoanele inactive, persoanele slab calificate, persoanele cu handicap și persoanele care provin dintr-un context de migrație, persoanele cu origine rasială sau etnică minoritară, inclusiv romii) **să se integreze pe piața forței de muncă și în societate**. În același timp, promovează **condiții de muncă echitabile** prin implicarea angajaților în guvernanță și în procesul decizional. Acest lucru este deosebit de important, deoarece aceste grupuri se confruntă adesea cu un risc deosebit de ridicat de sărăcie sau de excluziune socială. Oportunitățile oferite de economia socială, în special în cooperare cu întreprinderile tradiționale, pot constitui, de asemenea, o **piatră de temelie pentru alte sectoare ale pieței forței de muncă**. Economia socială angajează, de asemenea, un procent ridicat de femei⁸ și oferă servicii care ajută femeile să intre pe piața forței de muncă, cum ar fi îngrijirea copiilor. Prin urmare, propunerea contribuie

⁵ Rezoluția Parlamentului European din 6 iulie 2022 referitoare la Planul de acțiune al UE pentru economia socială [2021/2179 (INI)].

⁶ Concluziile Consiliului privind promovarea economiei sociale ca factor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa (15071/15).

⁷ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale”, COM(2021) 102 final.

⁸ În unele țări, procentul este semnificativ mai mare decât în sectorul privat tradițional sau chiar în sectorul public. De exemplu, în Franța, 40 % dintre persoanele care lucrează în sectorul privat (cu excepția economiei sociale) și 63 % în sectorul public sunt femei, față de 68 % în economia socială. CNCRESS, *État des lieux de l'égalité femmes-hommes dans l'Économie Sociale et Solidaire*, 2019, p. 6.

la **strategia privind egalitatea de gen 2020-2025**⁹, care vizează eliminarea diferențelor de gen de pe piața forței de muncă și realizarea egalității în diferite sectoare ale economiei.

Oferind șanse de angajare adaptate la nevoile persoanelor și ale economiei locale și oferind oportunități de formare și recalificare, entitățile din sectorul economiei sociale pot ajuta lucrătorii **să își dezvolte competențele și cunoștințele necesare pentru a răspunde schimbărilor de pe piața forței de muncă**. Acest lucru este deosebit de relevant în contextul dublei tranziții. Dezvoltarea competențelor poate atenua deficitul de forță de muncă și poate contribui la creșterea economică globală. De exemplu, entitățile din sectorul economiei sociale oferă adesea programe de formare la locul de muncă și de învățare la locul de muncă, care beneficiază de cultura schimbului de cunoștințe care decurge din etica colectivă și colaborativă din acest sector. Unele entități din sectorul economiei sociale oferă cursuri de formare privind competențele digitale și verzi accesibile grupurilor defavorizate, contribuind astfel la o tranziție mai echitabilă.

Datorită modului ascendent în care aceste entități tind să funcționeze, fiind apropiate de comunități, de cetățeni și de problemele cu care se confruntă, entitățile din sectorul economiei sociale au un mare potențial de a acționa ca **inovatori sociali** și de a găsi soluții care pot fi extinse și/sau reproduse și care pot contribui la schimbări sociale sistemice. Economia socială poate găsi modalități inovatoare de a furniza servicii sociale esențiale, complementare serviciilor publice oferite la nivel național, încercând să **furnizeze servicii sociale de calitate și axate pe persoană într-un mod comun și eficient din punctul de vedere al costurilor**. De exemplu, entitățile din sectorul economiei sociale pot fi parteneri importanți pentru autoritățile publice în furnizarea de servicii de îngrijire de înaltă calitate, astfel cum se recunoaște în strategia europeană privind serviciile de îngrijire¹⁰.

De asemenea, economia socială poate sprijini strategia industrială a UE¹¹. Strategia prezintă provocările cu care se confruntă cele 14 ecosisteme industriale, printre care ecosistemul „economiei de proximitate și al economiei sociale” pentru a realiza dubla tranziție și a-i spori reziliența. Entitățile din sectorul economiei sociale au un potențial puternic de a **dezvolta produse și servicii durabile** și de a **opera modele de afaceri favorabile incluziunii**. Printre exemplele de pionierat se numără comunitățile și cooperativele energetice, agricultura ecologică, turismul durabil și produsele și serviciile circulare. Entitățile din sectorul economiei sociale și inovatorii sunt adesea considerați pionieri în tranziția verde, contribuind la transformarea acesteia într-o tranziție mai echitabilă și favorabilă incluziunii prin ancorarea sa în valori de solidaritate.

Modelele de afaceri din cadrul economiei sociale aduc **valoare economiilor și societăților locale** prin promovarea incluziunii, a rezilienței și a durabilității. Acestea sunt puternic ancorate în economia locală și urmăresc să deservească comunitatea în care își au sediul, aplicând noțiunea de inovare bazată pe realitatea locului, care, pe de o parte, valorifică la maximum resursele și activele locale, iar, pe de altă parte, aduce înapoi în economia locală

⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025”, COM(2020) 152 final.

¹⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Strategia europeană privind serviciile de îngrijire, COM(2022) 440 final.

¹¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Actualizarea noii Strategii industriale 2020: construirea unei piețe unice mai puternice pentru a sprijini redresarea Europei”, COM(2021) 350 final.

câștiguri și venituri economice. Acest lucru contribuie la stimularea economiei locale și a regenerării prin încurajarea întreprinderilor noi și a creării de locuri de muncă în sectoare deosebit de relevante pentru aceste zone. Printre acestea se numără agricultura și producția de alimente ecologice în zonele rurale și îndepărtate, în regiunile ultraperiferice ale UE¹², în zonele care au nevoie de regenerare economică și în economia albastră. De asemenea, entitățile din sectorul economiei sociale pot să aducă beneficii economiei circulare prin stimularea acțiunilor privind proiectarea durabilă a produselor, prin extinderea reparării și a reutilizării și prin intensificarea colectării și a reciclării deșeurilor, promovând astfel o piață funcțională pentru materiile prime secundare. În plus, deoarece contribuie la revitalizarea zonelor rurale și îndepărtate, entitățile din sectorul economiei sociale au potențialul de a contribui la atenuarea tendințelor demografice din aceste regiuni.

Provocări

Vizibilitatea și recunoașterea economiei sociale la nivel național și regional s-au îmbunătățit în ultimii ani¹³. Peste jumătate dintre statele membre au instituit cadre juridice și politici specifice pentru întreprinderile sociale și/sau economia socială. Cu toate acestea, dovezile sugerează că măsurile luate de statele membre **nu au condus întotdeauna la rezultate eficiente**. Acest lucru poate fi atribuit următoarelor aspecte:

- **lipsa de claritate și de înțelegere a principiilor și a domeniului de aplicare** al economiei sociale;
- recunoașterea insuficientă a **valorii adăugate a economiei sociale** pentru societate și economie, în special ca răspuns la tendințele emergente;
- măsuri de sprijin care nu sunt coerente în timp și/sau restricționează în mod inutil entitățile din sectorul economiei sociale la anumite activități sau tipuri de modele de afaceri¹⁴;
- fragmentarea cadrelor juridice;
- capacitatea administrativă și politică limitată a statelor membre;
- **lipsa unor date și statistici exacte** privind sectorul, ceea ce limitează înțelegerea dimensiunii și a impactului acestuia și
- lipsa unei finanțări **adaptate** pentru diferitele etape ale ciclului de viață al entităților din sectorul economiei sociale¹⁵.

¹² UE numără nouă regiuni ultraperiferice – Guyana Franceză, Guadelupa, Martinica, Mayotte, Réunion și Saint-Martin (Franța), Insulele Azore și Madeira (Portugalia) și Insulele Canare (Spania) – situate în vestul Oceanului Atlantic, în bazinul Caraibilor, în pădurea amazoniană și în Oceanul Indian. În total, acestea găzduiesc 4,8 milioane de cetățeni.

¹³ Comisia Europeană, Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune, Carini, C., Borzaga, C., Chiomento, S., *et al.*, *Social enterprises and their ecosystems in Europe – Comparative synthesis report* (Întreprinderile sociale și ecosistemele lor în Europa - Raport de sinteză comparativă), Oficiul pentru Publicații, 2019.

¹⁴ De exemplu, statutul juridic din unele țări adecvat pentru anumite categorii de întreprinderi sociale, cum ar fi întreprinderile sociale de inserție (WISE), poate fi prea restrictiv în ceea ce privește nevoile sociale pe care aceste organizații trebuie să le urmărească. În plus, o transpunere prea restrictivă a normelor UE, cum ar fi normele privind achizițiile publice, poate penaliza entitățile din sectorul economiei sociale.

Aceste deficiențe conduc la un **potențial neexploatat** al sectorului în multe țări din UE. De exemplu, în 2017, ponderea locurilor de muncă remunerate din acest sector a variat între 0,6 % și 9,9 % în rândul statelor membre, media UE fiind de 6,3 %¹⁶. Acest lucru ilustrează diferitele niveluri de dezvoltare a sectorului în întreaga UE.

Adaptarea politicilor și a legislației la nevoile economiei sociale este o sarcină complexă din cauza gamei de entități diferite și a modelelor de afaceri alternative care o compun, precum și datorită gamei de sectoare în care acestea își desfășoară activitatea. De exemplu, entitățile sociale își desfășoară activitatea în agricultură, construcții, reutilizare și reparare, gestionarea deșeurilor, energie și climă, activități financiare și de asigurări, bunuri imobiliare, educație, îngrijire, arte etc.

Prin urmare, economia socială este afectată de mai multe **politici și dispoziții orizontale și sectoriale**, cum ar fi dispozițiile care reglementează politica privind piața forței de muncă, serviciile de asistență medicală și de îngrijire, educația, competențele și formarea, fiscalitatea, achizițiile publice, concurența, industria, dezvoltarea locală și regională și cooperarea teritorială. Astfel, sprijinirea eficientă a economiei sociale necesită o abordare atotcuprinzătoare, care să țină seama de toate aspectele interconectate care au un impact asupra sectorului.

Obiectivul propunerii

Pentru a valorifica în mod eficace potențialul economiei sociale, este nevoie atât de **adaptarea cadrelor juridice**, cât și de **politici specifice** din partea autorităților publice¹⁷. În plus, o organizare eficientă a **structurilor administrative și instituționale** este esențială pentru înțelegerea nevoilor specifice ale sectorului și pentru facilitarea comunicării cu părțile interesate.

Pentru a aborda complexitatea acestei sarcini, Comisia a elaborat orientări și resurse pentru autoritățile publice cu privire la o varietate de subiecte în ultimii ani. Printre exemple se numără [Ghidul privind achizițiile publice responsabile social](#), raportul [Making socially responsible public procurement work \(Funcționarea achizițiilor publice responsabile social\)](#), [manualul privind cadrele juridice pentru întreprinderile sociale](#), notele de sinteză privind [măsurarea impactului social](#) și [economia circulară](#), [studiile privind digitalizarea și cooperarea dintre economia socială și întreprinderile tradiționale](#), precum și un raport privind [clusterelor de inovare socială și ecologică](#).

Prin urmare, ne putem baza pe aceste resurse și instrumente, precum și pe experiența vastă a statelor membre și a țărilor partenere din afara UE, pentru a crea **recomandări**

¹⁵ Deficitul de finanțare pentru întreprinderile sociale din Europa a fost estimat la aproape 1 miliard EUR pe an, în timp ce deficitul în domeniul microfinanțării a fost estimat la 12,9 miliarde EUR pe an la nivelul UE. Pentru a sprijini economia socială, se estimează că au fost mobilizate cel puțin 2,5 miliarde EUR din bugetul UE în perioada de programare 2014-2020, iar ambiția Comisiei este de a crește nivelul de sprijin pentru perioada 2021-2027.

¹⁶ Cifra care se referă la UE-28. A se vedea Comitetul Economic și Social European, Monzon, J. L., Chaves, R., *Recent developments of the Social Economy in the European Union* (Evoluții recente ale economiei sociale în Uniunea Europeană), 2017, p. 69.

¹⁷ De exemplu, [raportul](#) privind proiectul „Buying for social impact” (Achiziții cu impact social) subliniază că achizițiile publice responsabile social sunt mai ușor de pus în aplicare în țările în care sunt instituite cadre juridice sau forme juridice pentru întreprinderile sociale.

cuprinzătoare, coerente și actualizate cu privire la modul de promovare a economiei sociale în toate domeniile de politică și cadrele juridice.

Inițiativa propusă urmărește să îmbunătățească **accesul la piața forței de muncă și incluziunea socială** prin sprijinirea statelor membre în **integrarea economiei sociale în politicile lor socioeconomice și prin crearea unor măsuri de sprijin și a unui mediu favorabil pentru acest sector**. Prin sprijinirea economiei sociale, propunerea urmărește, de asemenea, să stimuleze dezvoltarea economică și industrială durabilă, să contribuie la coeziunea teritorială în statele membre și să sprijine inovarea socială. Acest lucru se va realiza pe baza cercetărilor, a experienței și a feedbackului părților interesate pentru a formula recomandări cu privire la **modul de adaptare a politicilor publice și a cadrelor juridice** pentru a sprijini economia socială, în special în domeniile în care aceasta este mai puțin dezvoltată. De asemenea, aceasta va formula recomandări cu privire la modul de **adaptare a structurilor administrative și instituționale** pentru a sprijini aceste entități și a colabora cu părțile interesate din sector.

Inițiativa propusă are sinergii cu alte acțiuni anunțate în planul de acțiune pentru economia socială. Mai întâi, aceasta este strâns legată de **portalul privind economia socială**, lansat în paralel cu prezenta propunere, care urmărește sensibilizarea și facilitarea accesului la informații și resurse pentru a sprijini economia socială. Portalul va oferi informații privind politicile și programele de finanțare ale UE, orientări, fapte și cifre, precum și exemple de bune practici.

Două documente de lucru ale serviciilor Comisiei privind aspecte fiscale însoțesc prezenta recomandare oferă informații factuale cu privire la situația actuală a cadrelor juridice pentru impozitare în statele membre, precum și cu privire la jurisprudența referitoare la aceste aspecte:

- [SWD(2023) xyzx] privind „**Cadrelor de impozitare relevante pentru entitățile din sectorul economiei sociale**”, care se bazează pe analizele și contribuțiile furnizate de autoritățile statelor membre și de părțile interesate din cadrul economiei sociale și
- [SWD(2023) xyzx] privind „**Impozitarea nediscriminatorie a organizațiilor caritabile și a donatorilor acestora: principii extrase din jurisprudența UE**”, care oferă o descriere a acestui principiu-cheie, astfel cum a fost interpretat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

După cum s-a anunțat în **programul de lucru al Comisiei pentru 2023**¹⁸, Comisia va prezenta, de asemenea, o inițiativă privind activitățile transfrontaliere ale asociațiilor pe piața unică, care vizează eliminarea barierelor de reglementare și administrative de pe piața unică pentru asociațiile care își desfășoară activitatea în mai multe state membre. Inițiativa va contribui la consolidarea impactului economic și societal al asociațiilor din UE. Obiectivul inițiativei legislative este legat de obiectivul recomandării Consiliului de a promova incluziunea socială și accesul la piața forței de muncă prin promovarea unui mediu favorabil pentru economia socială, care să îmbunătățească condițiile administrative și de reglementare pentru entitățile din sectorul economiei sociale.

¹⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Programul de lucru al Comisiei pentru 2023: O Uniune fermă și unită, COM(2022) 548 final.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Planul de acțiune pentru economia socială urmează **Inițiativa pentru antreprenoriul social**¹⁹ (2011), un plan de acțiune pe termen scurt menit să sprijine creșterea întreprinderilor sociale și să stimuleze discuțiile privind strategiile pe termen mediu/lung pentru acest sector. Acesta se bazează pe **inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora**²⁰ (2016), care a avut scopul mai larg de a oferi întreprinderilor nou-înființate inovatoare oportunități de a deveni întreprinderi de prim rang la nivel mondial prin îmbunătățirea parteneriatelor, dezvoltarea competențelor, accesul la finanțare și eliminarea barierelor din calea antreprenorilor care înființează întreprinderi noi (entități din sectorul economiei sociale) pentru a-și extinde activitatea pe piața unică.

Împreună cu planul de acțiune pentru economia socială, prezenta propunere avansează în continuare punerea în aplicare a recomandărilor prezentate în Concluziile Consiliului din 2015 privind promovarea economiei sociale ca factor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa.

Pe lângă contribuția la obiectivele stabilite în cadrul **Pilonului european al drepturilor sociale** și al planului său de acțiune, astfel cum s-a menționat mai sus, prezenta propunere este legată de alte inițiative din domeniile de politică privind **ocuparea forței de muncă și incluziunea socială**.

Pentru a pune în aplicare cu succes **strategia europeană privind serviciile de îngrijire** și pentru a îmbunătăți situația atât a beneficiarilor serviciilor de îngrijire, cât și a persoanelor care asigură aceste servicii în întreaga UE, este esențial să se asigure angajamentul comun al tuturor părților interesate. Entitățile din sectorul economiei sociale aduc o valoare adăugată furnizării de servicii de îngrijire de înaltă calitate, deoarece adoptă o abordare centrată pe oameni și își reinvestesc profiturile în misiunea și comunitățile lor locale. Crearea unui mediu favorabil economiei sociale, inclusiv un acces mai larg la finanțare, poate contribui la atingerea obiectivului de a oferi servicii de îngrijire de calitate, abordabile ca preț și accesibile în întreaga UE. De asemenea, aceasta poate conduce la condiții de muncă mai echitabile pentru lucrătorii săi, în special prin promovarea dialogului social, **în conformitate cu propunerea de recomandare a Consiliului privind consolidarea dialogului social în Uniunea Europeană**²¹. Acest lucru este valabil și pentru obiectivele stabilite în cadrul **Garanției europene pentru copii**²², întrucât entitățile din sectorul economiei sociale pot juca un rol în conceperea și furnizarea de servicii de calitate pentru copii, în special pentru copiii aflați în dificultate, cum ar fi educația favorabilă incluziunii, îngrijirea după orele de școală, activitățile recreative și culturale. **Strategia UE privind drepturile copilului**²³ consolidează

¹⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Inițiativă pentru antreprenoriul social: Construirea unui ecosistem pentru promovarea întreprinderilor sociale în cadrul economiei și al inovării sociale, COM(2011) 0682 final.

²⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Viitorii lideri ai Europei: inițiativa privind întreprinderile nou-înființate și extinderea acestora”, COM(2016) 0733 final.

²¹ Propunere de recomandare a Consiliului privind consolidarea dialogului social în Uniunea Europeană, COM(2023) 38 final.

²² Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii.

²³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final.

în special angajamentul UE de a combate sărăcia în rândul copiilor și de a proteja copiii și adolescenții împotriva violenței. Promovarea măsurilor de combatere a violenței și a discriminării, în special împotriva copiilor vulnerabili, ar beneficia de sprijin din partea tuturor segmentelor societății, inclusiv din partea entităților din sectorul economiei sociale.

Propunerea are, de asemenea, legături cu **Uniunea egalității** și cu strategiile conexe, inclusiv cu **Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025**, **Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030**²⁴, **Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ**²⁵, **Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului**²⁶ și **Cadrul strategic al UE privind romii pentru perioada 2020-2030**²⁷. Prin abordarea provocărilor cu care se confruntă grupurile dezavantajate și subreprezentate, economia socială poate ajuta oamenii să se integreze pe piața forței de muncă și poate combate excluziunea socială.

De asemenea, propunerea contribuie la **planul de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027**²⁸, care vizează sprijinirea integrării și incluziunii cu succes a migranților și a cetățenilor UE care provin dintr-un context de migrație în societățile UE. Economia socială integrează migranții, de exemplu oferind oportunități de muncă prin intermediul întreprinderilor sociale de inserție care sunt adaptate la nevoile lor.

Prin sprijinirea economiei sociale în integrarea tinerilor pe piața forței de muncă prin formare, ucenicii și locuri de muncă (inclusiv promovarea antreprenoriatului social), statele membre pot spori numărul de oportunități de calitate disponibile pentru tineri, deschizând calea către punerea în aplicare a **Garanției pentru tineret consolidate**²⁹.

Economia socială poate contribui și la reducerea lacunelor în materie de competențe prin recalificarea și perfecționarea persoanelor prin formare la locul de muncă și alte forme de formare. Prin urmare, prezenta propunere are legătură cu **Agenda europeană pentru competențe**³⁰ și cu obiectivele sale de consolidare a competitivității durabile, de asigurare a echității sociale și de consolidare a rezilienței. În mai 2022, Comisia a lansat un parteneriat privind Pactul privind competențele, menit să consolideze competențele persoanelor care lucrează în sectorul economiei de proximitate și al economiei sociale. O alianță pune în

²⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O Uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021-2030”, COM(2021) 101 final.

²⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025”, COM(2020) 698 final.

²⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O Uniune a egalității: Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025”, COM(2020) 565 final.

²⁷ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O Uniune a egalității: Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor”, COM(2020) 620 final.

²⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Plan de acțiune privind integrarea și incluziunea pentru perioada 2021-2027”, COM(2020) 758 final.

²⁹ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret, 2020/C 372/01 (JO C 372, 4.11.2020, p. 1).

³⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Agenda europeană pentru competențe în scopul promovării competitivității durabile, a echității sociale și a rezilienței”, COM(2020) 274 final.

aplicare Planul de cooperare sectorială în materie de competențe, cu accent pe întreprinderile sociale active în integrarea pe piața forței de muncă³¹.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere este complementară și coerentă cu o serie de alte inițiative ale UE.

Aceasta este în conformitate cu **Pactul verde european** al Comisiei Europene, un plan de a face UE neutră din punct de vedere climatic și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor până în 2050 și cu **programul de politică privind deceniul digital**³², o viziune pentru suveranitatea digitală în Europa, bazată pe obiective și principii clare. În mod specific, economia socială poate contribui la acțiunile în curs din cadrul **strategiei privind competitivitatea pe termen lung**³³, al **planului industrial al Pactului verde**³⁴, al **Regulamentului privind industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete**³⁵ și al **REPowerEU**³⁶ și poate beneficia de pe urma acestora, pentru a stimula competitivitatea industriei Europei cu zero emisii nete și pentru a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Pentru a evidenția și a consolida acest rol, Comisia Europeană a publicat în noiembrie 2022 **ecosistemul industrial privind Parcursul de tranziție pentru „Economia de proximitate și economia socială”**³⁷, creat în comun cu părțile interesate, care identifică 14 domenii de acțiune în cadrul strategiei industriale a UE. **Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică**³⁸ recunoaște, de asemenea, că entitățile din sectorul economiei sociale pot contribui la asigurarea faptului că această tranziție este echitabilă și justă din punct de vedere social.

Comisia a emis orientări pentru statele membre³⁹ prin care le încurajează să abordeze deficitul de forță de muncă și de competențe în actualizarea **planurilor lor naționale privind energia și clima**, pentru a asigura aprovizionarea cu o forță de muncă calificată pentru tranziția către o energie curată. Entitățile din sectorul economiei sociale pot fi incluse în aceste instrumente de planificare strategică.

³¹ B-WISE este un proiect finanțat de programul Erasmus+, care urmărește să dezvolte o strategie europeană pentru a răspunde nevoilor în materie de competențe, în special de competențe digitale, în sectorul întreprinderilor sociale de inserție.

³² Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital (JO L 323, 19.12.2022, p. 4).

³³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „*Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030*”, COM(2023) 168 final.

³⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „*Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete*”, COM(2023) 62 final.

³⁵ COM(2023) 161 - Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de produse bazate pe tehnologie care contribuie la obiectivul zero emisii nete (Regulamentul privind industria care contribuie la obiectivul zero emisii nete).

³⁶ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „*REPowerEU Plan*”, COM(2022) 230 final.

³⁷ Raport, [Transition pathway for Proximity and Social Economy](#) (Parcursul de tranziție pentru economia de proximitate și economia socială).

³⁸ În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică (JO C 243, 27.6.2022, p 35).

³⁹ Comunicarea Comisiei privind orientările adresate statelor membre pentru actualizarea planurilor naționale privind energia și clima pentru perioada 2021-2030 (JO C 495, 29.12.2022, p. 24).

Propunerea sprijină punerea în aplicare a **planului de acțiune privind economia circulară**⁴⁰, adoptat în martie 2020. Pentru a aborda tripla criză a climei, a pierderii biodiversității și a poluării, planul de acțiune urmărește să integreze acțiunile privind economia circulară pentru a realiza o economie neutră din punct de vedere climatic, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă. Caracterul transsectorial al economiei sociale și rolul său de pionier în crearea de locuri de muncă legate de economia circulară pot contribui la dezvoltarea sectorului. În special, aceasta poate contribui la impulsul Comisiei de a stimula produsele durabile ca urmare a **propunerii de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile**⁴¹ și de a promova repararea și reutilizarea bunurilor, astfel cum se prevede în planul de acțiune privind economia circulară. De asemenea, propunerea este relevantă pentru **strategia pentru IMM-uri**⁴², care sprijină întreprinderile mici și mijlocii din toate sectoarele prin reducerea sarcinii de reglementare și prin îmbunătățirea accesului la piețe și la finanțare.

În cele din urmă, propunerea contribuie la atingerea **obiectivelor de dezvoltare durabilă** (ODD) adoptate în 2015 în cadrul Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă. Economia socială contribuie la majoritatea ODD sub o formă sau alta, în special la obiectivul de a pune capăt sărăciei (ODD 1) și la obiectivul de a asigura locuri de muncă decente și creștere economică (ODD 8). Impulsul politic internațional pentru economia socială este din ce în ce mai pronunțat, în urma adoptării **rezoluției privind munca decentă și economia socială și solidară** în cadrul celei de a 110-a Conferințe Internaționale a Muncii a Organizației Internaționale a Muncii din 10 iunie 2022⁴³, a **Recomandării OCDE privind economia socială și solidară și inovarea socială** tot de la 10 iunie 2022⁴⁴ și a adoptării **Rezoluției Organizației Națiunilor Unite privind promovarea economiei sociale și solidară pentru dezvoltare durabilă**⁴⁵ la 18 aprilie 2023.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

• Temei juridic

Propunerea se va baza pe articolul 292 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, coroborat cu articolul 149 din TFUE și cu articolul 153 literele (h) și (j) din TFUE.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Propunerea oferă recomandări statelor membre cu privire la strategii și politici care recunosc, sprijină și se bazează pe contribuțiile pe care le aduce economia socială pentru a ajuta oamenii să aibă acces la piața forței de muncă și pentru a contribui la incluziunea socială. Aceasta include recomandări privind acțiunile de sprijinire a unei dezvoltări uniforme a economiei

⁴⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă”, COM(2020) 98 final.

⁴¹ Propunere de regulament de instituire a unui cadru pentru stabilirea cerințelor în materie de proiectare ecologică pentru produsele sustenabile și de abrogare a Directivei 2009/125/CE, 2022/0095 (COD).

⁴² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „O strategie pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală”, COM(2020) 103 final.

⁴³ https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/110/reports/texts-adopted/WCMS_848633/lang--en/index.htm.

⁴⁴ <https://www.oecd.org/cfe/leed/social-economy/social-economy-recommendation/>.

⁴⁵ <https://unsse.org/wp-content/uploads/2023/04/A-77-L60.pdf>.

sociale în întreaga UE și privind promovarea unor abordări inovatoare în materie de ocupare a forței de muncă în colaborare cu sectorul. Propunerea respectă principiul subsidiarității, deoarece stabilește principii-cheie, care sunt deosebit de utile pentru statele membre în care sectorul este mai puțin dezvoltat, oferind, în același timp, flexibilitate statelor membre în ceea ce privește modul în care acestea vor pune în aplicare recomandările.

În special, propunerea ține seama de gama largă de tradiții, de domenii de aplicare și termeni utilizați în economia socială în statele membre. Aceasta nu afectează în mod semnificativ echilibrul financiar al statelor membre sau capacitatea acestora de a menține sau de a introduce politici mai ambițioase.

- **Proportionalitatea**

Propunerea sprijină și completează acțiunile statelor membre de îmbunătățire a accesului la piața forței de muncă și a incluziunii sociale prin măsuri care contribuie la crearea unui mediu favorabil economiei sociale. Acesta recunoaște gama largă de practici și sisteme naționale, precum și faptul că circumstanțele naționale, regionale sau locale diferite ar putea duce la diferențe în ceea ce privește modul în care sunt puse în aplicare recomandările. Prin urmare, statele membre dispun de flexibilitate în adaptarea punerii în aplicare a propunerii la circumstanțele lor unice.

Principiul proporționalității a fost esențial pentru selectarea instrumentului adecvat pentru propunere.

- **Alegerea instrumentului**

Instrumentul este o propunere de recomandare a Consiliului. Acesta se bazează pe corpul legislativ și de politică existent al UE și este în concordanță cu tipul de instrumente disponibile pentru acțiunea UE în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale. Fiind un instrument juridic fără caracter obligatoriu, o recomandare reflectă premisa că statele membre au competență juridică în domeniul politicii sociale. Aceasta reflectă, de asemenea, diversitatea tradițiilor, a domeniului de aplicare, a termenilor și a nivelurilor de dezvoltare a economiei sociale în întreaga UE. O recomandare semnalează angajamentul statelor membre față de obiectivele și măsurile din text și oferă o bază solidă pentru cooperarea la nivelul UE în acest domeniu.

3. **REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI**

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate**

Comisia a desfășurat un amplu proces de consultare la care au participat publicul larg și o gamă largă de părți interesate cu privire la această inițiativă. Procesul a inclus publicarea unei „cereri de contribuții”, a unui aviz prospectiv al **Comitetului European al Regiunilor** și reuniuni cu **partenerii sociali**, **organizațiile societății civile**, **Comitetul pentru ocuparea forței de muncă** și **Comitetul pentru protecție socială** și **Grupul de experți privind economia socială și întreprinderile sociale**. **Intergrupul „Economia socială”** al

Parlamentului European și Comitetul Economic și Social European (prin intermediul Categoriei „Economie socială”) au contribuit, de asemenea, la domeniul de aplicare preconizat al propunerii.

Scopul acestor consultări a fost de a obține o imagine de ansamblu echilibrată a tuturor tipurilor de părți interesate vizate – statele membre, entitățile din sectorul economiei sociale, intermediarii de finanțare și cadrele universitare. Procesul de consultare a oferit informații care au contribuit la lucrările pregătitoare și au adus perspective suplimentare asupra propunerii. Detaliile privind procesul de consultare sunt analizate în **documentul de lucru al serviciilor Comisiei** care însoțește prezenta propunere.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Pe lângă contribuțiile primite în cursul procesului de consultare a părților interesate, propunerea se bazează pe dovezi ample colectate în ultimii ani cu privire la cadrele politice și juridice pentru economia socială. Principalele surse de dovezi au fost:

- [cartografierea din 2020 a ecosistemelor întreprinderilor sociale din toate țările UE](#), pentru realizarea căreia cercetătorii au consultat peste 750 de părți interesate, inclusiv factori de decizie, reprezentanți ai întreprinderilor sociale, rețele de întreprinderi sociale și alte organizații de sprijin, cadre universitare și experți din toate statele membre și din afara acestora;
- [Instrumentul „Better Entrepreneurship Policy”](#) (instrumentul de politică privind un antreprenoriat mai bun), [analizele aprofundate privind politica referitoare la antreprenoriatul social](#) din mai multe state membre și ghidurile internaționale privind [măsurarea impactului social pentru economia socială și solidară](#) și privind [cadrele juridice pentru economia socială și solidară](#) elaborate în cooperare cu OCDE;
- Recomandarea OCDE privind economia socială și solidară și inovarea socială, adoptată la 10 iunie 2022, și [Ghidul politic privind măsurarea impactului social pentru economia socială și solidară](#);
- studiul din 2017 [Evoluții recente ale economiei sociale în Uniunea Europeană](#), realizat de Centrul internațional de cercetare și informare privind economia publică, socială și cooperatistă pentru Comitetul Economic și Social European;
- [studiul din 2020 privind impactul inițiativei Comisiei pentru antreprenoriatul social din 2011](#) și acțiunile ulterioare acestuia, pe baza a peste 300 de interviuri realizate cu o gamă largă de părți interesate din toate statele membre ale UE și
- [Parcursul de tranziție pentru economia de proximitate și economia socială](#) și contribuțiile primite în timpul procesului de creare în comun.

- **Evaluarea impactului**

Instrumentul propus – o recomandare a Consiliului – oferă orientări cu privire la modul de adaptare a cadrelor politice și juridice pentru a sprijini entitățile din sectorul economiei sociale și oferă statelor membre flexibilitatea de a concepe și de a pune în aplicare măsuri în conformitate cu practicile lor naționale și în funcție de natura ecosistemelor economiei sociale. În consecință, nu este necesară o evaluare a impactului.

Propunerea are potențialul de a îmbunătăți mediul favorabil economiei sociale, în special în statele membre în care economia socială este mai puțin dezvoltată. Acest lucru va contribui la o dezvoltare mai uniformă a sectorului în întreaga UE.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Prezenta recomandare respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Economia socială acordă prioritate responsabilității sociale și de mediu, participării și guvernancei democratice, fiind în conformitate cu accentul pus de Cartă pe promovarea egalității și a solidarității.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta propunere nu are implicații financiare asupra bugetului Uniunii.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Punctul 23 recomandă statelor membre să adopte sau să își actualizeze strategiile privind economia socială în termen de 18 luni de la adoptarea propunerii.

Punctul 24 recomandă statelor membre să își revizuiască și să își îmbunătățească structurile administrative și instituționale la toate nivelurile de guvernare.

Punctul 25 recomandă statelor membre să monitorizeze și să evalueze punerea în aplicare a recomandării Consiliului la nivel național și să implice autoritățile regionale și locale și părțile interesate în acest proces. Comisia va urmări punerea în aplicare prin consultări periodice cu statele membre prin intermediul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și al Comitetului pentru protecție socială.

În temeiul punctului 26, statelor membre li se solicită să prezinte rapoarte în mod oficial cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării în termen de cel mult patru ani de la adoptarea acesteia și din nou, la cinci ani după aceea.

Pentru a reduce la minimum sarcina de raportare pentru guvernele UE, calendarul exact al primului raport ar trebui să coincidă cu cadrul de raportare prevăzut de Recomandarea OCDE privind economia socială și solidară și inovarea socială. Pe această bază, Comisia va elabora un raport privind punerea în aplicare a prezentei recomandări și îl va prezenta spre dezbateri Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și Comitetului pentru protecție socială.

- **Documente explicative (pentru directive)**

Nu se aplică.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Punctele 1-3 indică obiectivele și domeniul de aplicare al prezentei recomandări.

Punctul 4 oferă definiții ale economiei sociale și ale întreprinderilor sociale.

Punctele 5-8 recomandă statelor membre să instituie măsuri care să **promoveze accesul la piața forței de muncă și incluziunea socială** prin intermediul economiei sociale. Mai precis:

Punctul 5 recomandă statelor membre să instituie **politici privind piața forței de muncă** pentru a sprijini angajații din întreprinderile sociale și reintegrarea acestora pe piața forței de muncă, pentru a sprijini colaborarea dintre serviciile publice de ocupare a forței de muncă, entitățile din sectorul economiei sociale și întreprinderile tradiționale pentru a ajunge mai bine la tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare, pentru a promova antreprenoriatul social ca mijloc de a crea activități independente și locuri de muncă în general, pentru a permite unui număr mai mare de persoane cu handicap să intre pe piața forței de muncă și pentru a promova dialogul social și negocierile colective în vederea asigurării de condiții de muncă echitabile.

Punctul 6 recomandă statelor membre să recunoască și să sprijine contribuția entităților din sectorul economiei sociale la **incluziunea socială** și să le includă în conceperea și furnizarea de servicii sociale și de îngrijire, de locuințe, precum și de educație și de activități pentru copii și tineri.

Punctul 7 recomandă statelor membre să sprijine **formarea și dezvoltarea competențelor** pentru economia socială prin dezvoltarea de informații privind competențele legate de nevoile pieței, prin colaborarea cu economia socială pentru a facilita formarea angajaților, cu scopul de a elimina lacunele în materie de competențe și de a facilita tranziția acestora către piața forței de muncă, precum și prin crearea de centre naționale sau transnaționale de competențe în domeniul economiei sociale, în cooperare cu furnizorii de educație și formare profesională.

Punctul 8 recomandă statelor membre să consolideze rolul entităților din sectorul economiei sociale în sprijinirea **inovării sociale** și în sectoarele-cheie ale dezvoltării locale și ocupării forței de muncă, precum și să se bazeze pe contribuția economiei sociale la o **dublă tranziție echitabilă**, promovând în același timp dezvoltarea economică și industrială durabilă și coeziunea teritorială.

Punctele 9-21 recomandă statelor membre să elaboreze cadre favorabile pentru economia socială prin elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii cuprinzătoare pentru acest sector. Mai precis:

Punctul 13 recomandă statelor membre să îmbunătățească **accesul la finanțare publică și privată** pentru economia socială prin facilitarea ecosistemelor de finanțare socială și prin utilizarea fondurilor disponibile, cum ar fi fondurile UE.

Punctele 14-16 recomandă statelor membre să **îmbunătățească accesul entităților din sectorul economiei sociale la piețe** prin încurajarea utilizării achizițiilor publice responsabile

social, în conformitate cu posibilitățile oferite de actualul cadru juridic european privind achizițiile publice și prin sprijinirea cooperării dintre entitățile din economia socială și întreprinderile tradiționale.

Punctul 17 recomandă statelor membre să valorifice la maximum domeniul de aplicare actual al **normelor privind ajutoarele de stat** în temeiul legislației UE pentru a sprijini economia socială.

Punctul 18 recomandă statelor membre să se asigure că **sistemele de impozitare** nu împiedică dezvoltarea economiei sociale, să evalueze dacă sistemele fiscale încurajează în mod suficient dezvoltarea acesteia și să consolideze filantropia transfrontalieră.

Punctul 19 recomandă statelor membre să sprijine adoptarea de către entitățile din sectorul economiei sociale a **proceselor de măsurare și gestionare a impactului social** utilizate pentru măsurarea și evaluarea impactului social al unui anumit proiect sau al unei anumite organizații.

Punctele 20-21 recomandă statelor membre să **sporească nivelul de sensibilizare** cu privire la economia socială și la contribuțiile acesteia, inclusiv prin monitorizarea dezvoltării și a performanței economiei sociale prin **cercetare, date și statistici**.

Punctul 22 salută intenția Comisiei de a sprijini punerea în aplicare a recomandării Consiliului, inclusiv prin acțiuni ulterioare.

Punctele 23-26 se referă la procesul de punere în aplicare, monitorizare și evaluare.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind dezvoltarea condițiilor-cadru ale economiei sociale

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 coroborat cu articolul 149 și cu articolul 153 literele (h) și (j),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁴⁶,

întrucât:

- (1) Pilonul european al drepturilor sociale⁴⁷ proclamat la 17 noiembrie 2017 stabilește o serie de principii pentru sprijinirea unor piețe ale muncii și a unor sisteme de protecție socială echitabile și funcționale. Acestea includ principiul 1 privind dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate, principiul 2 privind egalitatea de gen, principiul 3 privind egalitatea de șanse, principiul 4 privind sprijinul activ pentru ocuparea forței de muncă, principiul 5 privind locurile de muncă sigure și adaptabile, precum și principiul 11 și principiile 16-20 privind protecția socială și incluziunea copiilor, a persoanelor cu handicap și a persoanelor fără adăpost, precum și accesul la servicii esențiale, asistență medicală și îngrijire pe termen lung.
- (2) În iunie 2021, în conformitate cu Declarația de la Porto⁴⁸, Consiliul European a salutat obiectivele principale ale Uniunii pentru 2030, stabilite în planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale⁴⁹. Aceste obiective își propun ca rata de ocupare a forței de muncă să fie de cel puțin 78 %, cel puțin 60 % dintre toate persoanele adulte să participe în fiecare an la activități de formare profesională, iar numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială să fie redus cu cel puțin 15 milioane (dintre care cel puțin 5 milioane ar trebui să fie copii).

⁴⁶ Avizul Comitetului Regiunilor privind „Crearea unui mediu favorabil economiei sociale – perspectiva locală și regională” (CDR 5492/2022).

⁴⁷ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale”, COM(2021) 102 final.

⁴⁸ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>.

⁴⁹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Plan de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale”, COM(2021) 102 final.

Ulterior, statele membre au stabilit obiective naționale în toate cele trei domenii pentru a contribui la atingerea acestor obiective comune.

- (3) În pofida progreselor înregistrate în ultimul deceniu în ceea ce privește reducerea sărăciei și a excluziunii sociale, 95,4 milioane de persoane au rămas expuse riscului în 2021. Riscul de sărăcie a crescut pentru persoanele care trăiesc în gospodării fără persoane ocupate sau cu un grad foarte scăzut de ocupare, iar profunzimea și durata sărăciei s-au înrăutățit în multe state membre. Ocuparea forței de muncă de calitate și durabilă este esențială pentru atenuarea acestei probleme. Datorită modului în care funcționează economia socială, acțiunilor sale și obiectivelor pe care le urmărește, economia socială joacă un rol esențial în îmbunătățirea incluziunii sociale și a accesului egal la piața forței de muncă. Prin urmare, aceasta contribuie la punerea în aplicare cu succes a Pilonului european al drepturilor sociale.
- (4) Entitățile din sectorul economiei sociale pot crea și păstra locuri de muncă de calitate; acestea contribuie la incluziunea pe piața muncii și socială a grupurilor defavorizate și la egalitatea de șanse pentru toți. Acest lucru este în conformitate cu cadrul unei redresări favorabile incluziunii, astfel cum se subliniază în Orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre prevăzute în Decizia (UE) 2022/2296 a Consiliului⁵⁰. Aceste entități pot stimula dezvoltarea economică și industrială durabilă și pot promova participarea activă a cetățenilor în societate. Entitățile din sectorul economiei sociale aduc, de asemenea, o contribuție semnificativă la sistemele de protecție socială din Europa, completând serviciile publice, revitalizând zonele rurale și depopulate ale Europei și jucând un rol important în politica internațională de dezvoltare.
- (5) La 9 decembrie 2021, Comisia Europeană a adoptat un plan de acțiune pentru economia socială⁵¹. Planul de acțiune contribuie la prioritatea Comisiei Europene de a construi „o economie în serviciul cetățenilor” și este aliniat la Concluziile Consiliului din 2015 privind promovarea economiei sociale ca motor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa⁵². În planul de acțiune, Comisia a prezentat măsuri concrete care urmează să fie puse în aplicare atât la nivelul Uniunii, cât și la nivel național. Măsurile urmăresc să stimuleze inovarea socială, să sprijine dezvoltarea economiei sociale și să deblocheze puterea sa de transformare socială și economică. Măsurile se axează pe crearea condițiilor adecvate pentru ca economia socială să prospere, pe crearea de oportunități pentru ca entitățile din sectorul economiei sociale să se lanseze și să se extindă, precum și pe asigurarea unei mai mari vizibilități a economiei sociale și a potențialului acesteia. Parlamentul European a salutat planul de acțiune în rezoluția sa din 6 iulie 2022⁵³.
- (6) Economia socială, denumită în unele state membre și economia solidară și/sau economia socială și solidară, cuprinde o gamă diversă de entități cu modele de afaceri

⁵⁰ Decizia (UE) 2022/2296 a Consiliului din 21 noiembrie 2022 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre (JO L 304, 24.11.2022, p. 67).

⁵¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „*Construirea unei economii în serviciul cetățenilor: un plan de acțiune pentru economia socială*”, COM(2021) 778 final.

⁵² Concluziile Consiliului privind promovarea economiei sociale ca factor esențial al dezvoltării economice și sociale în Europa (15071/15).

⁵³ Rezoluția Parlamentului European din 6 iulie 2022 referitoare la Planul de acțiune al UE pentru economia socială [2021/2179 (INI)].

și organizaționale diferite, care acordă prioritate scopului social și/sau de mediu în detrimentul profitului. Aceste entități pot lua diverse forme juridice, cum ar fi cooperativele, societățile de ajutor reciproc, asociațiile și fundațiile, și includ, de asemenea, întreprinderi sociale, care sunt recunoscute ca o formă juridică specifică în unele state membre. Acestea împărtășesc principiile comune de reinvestire a majorității profiturilor lor pentru a-și urmări scopurile sociale și/sau de mediu și de practicare a guvernantei democratice și/sau participative. Forma specifică de guvernantă și de gestionare adoptată de entitățile din sectorul economiei sociale variază în funcție de natura, amploarea și contextul lor de funcționare. Astfel, principiul guvernantei democratice sau participative ia forme diferite, de la implicarea directă a membrilor în procesele de guvernantă până la implicarea reprezentativă a membrilor sau a partenerilor în funcții de guvernantă și de gestionare separate. De exemplu, în cooperative, societăți de ajutor reciproc și asociații, acest principiu ia adesea forma „o persoană, un vot”. Procesele decizionale din cadrul entităților din sectorul economiei sociale sunt caracterizate de un set de sisteme de control și de relații între diferiți agenți care participă la entitate, inclusiv managerii, partenerii, angajații și beneficiarii. Reunind acești agenți diferiți, entitățile din sectorul economiei sociale promovează un efort multipartit axat pe o cultură a participării, a responsabilității și a transparenței și care vizează atingerea unui obiectiv comun.

- (7) Entitățile din sectorul economiei sociale depun adesea eforturi pentru a crea oportunități economice care să promoveze incluziunea socială și integrarea pe piața forței de muncă a grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor cu handicap și a persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Întreprinderile sociale de inserție sunt un tip de întreprindere socială care se concentrează pe sprijinirea integrării acestor categorii de persoane în societate și în câmpul muncii, oferind locuri de muncă la diferite niveluri de competențe, cu condiții de muncă favorabile incluziunii și flexibile. De exemplu, furnizarea de sprijin lingvistic lucrătorilor migranți și adaptarea sarcinilor și a mediilor de lucru pentru persoanele cu handicap le pot oferi o cale de ieșire din sărăcie și din excluziunea socială. Aceste oportunități de angajare pot servi drept pietre de temelie pentru alte sectoare ale pieței forței de muncă, contribuind la depășirea barierelor din calea ocupării forței de muncă pentru șomerii de lungă durată și pentru alte persoane care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul pe piața forței de muncă.
- (8) Noile întreprinderi sociale pot fi un vehicul puternic pentru crearea de locuri de muncă și pentru schimbări sociale pozitive. Economia socială poate oferi oportunități pentru unele grupuri subreprezentate, cum ar fi femeile și tinerii, de a intra pe piața forței de muncă sau de a înființa întreprinderi sociale. Potrivit *Global Entrepreneurship Monitor* (Monitorul mondial al antreprenoriatului), se estimează că 55 % dintre antreprenorii sociali la nivel mondial sunt bărbați, iar 45 % sunt femei, în timp ce, în general, numărul femeilor care desfășoară activități independente este depășit de numărul bărbaților cu un raport de doi la unu. Potrivit unui sondaj Eurobarometru recent privind atitudinea tinerilor față de antreprenoriatul social, tinerii apreciază importanța obiectivelor sociale și de mediu și a conducerii participative. Statele membre ar putea lua în considerare modalități de reducere la minimum a factorilor de descurajare a potențialilor antreprenori, cum ar fi asigurarea faptului că aceștia mențin accesul la o protecție adecvată în materie de siguranță socială. Unele state membre au redus contribuțiile de asigurări sociale ca stimulent pentru angajarea de personal de către entitățile din sectorul economiei sociale. Asigurarea unui cadru favorabil pentru transferurile de activitate către angajați pentru a forma cooperative de lucrători poate

fi, de asemenea, o modalitate de a asigura continuitatea întreprinderilor mici și familiale și de a evita pierderea de locuri de muncă, de exemplu în caz de restructurare.

- (9) Entitățile din sectorul economiei sociale promovează, de asemenea, incluziunea tinerilor, în special a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare. Acestea oferă programe de formare și de dezvoltare a competențelor și ucenicii menționate în Recomandarea Consiliului din 15 martie 2018 privind un Cadru european pentru ucenicii de calitate și eficace⁵⁴, precum și oportunități de angajare. Prin urmare, entitățile contribuie la obiectivele stabilite de Garanția pentru tineret menționate în Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret”⁵⁵ și în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională⁵⁶. Finanțarea din partea Uniunii, cum ar fi programul Fondului social european Plus instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057⁵⁷, poate sprijini entitățile din sectorul economiei sociale în acest rol. În acest scop, în statele membre au avut loc inițiative de colaborare de succes între serviciile publice de ocupare a forței de muncă și entitățile din sectorul economiei sociale⁵⁸. În cadrul acestor inițiative, entitățile din sectorul economiei sociale joacă un rol important în identificarea persoanelor care au nevoie de asistență și în elaborarea unor planuri adaptate pentru a le ajuta să realizeze integrarea socială și profesională, inclusiv oportunități de formare și de muncă.
- (10) Entitățile din sectorul economiei sociale pot promova condiții de muncă echitabile prin implicarea angajaților în governanța și procesul lor decizional. Promovarea dialogului social și a negocierilor colective în economia socială poate îmbunătăți condițiile de muncă ale angajaților. Statele membre pot promova și valorifica acest aspect al economiei sociale și pot utiliza know-how-ul acestuia prin implicarea entităților din sectorul economiei sociale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă⁵⁹.
- (11) Economia socială contribuie la o Uniune a egalității prin promovarea incluziunii sociale a grupurilor dezavantajate și subreprezentate prin furnizarea de servicii sociale și de îngrijire (inclusiv servicii de îngrijire a copiilor, de asistență medicală și de

⁵⁴ Recomandarea Consiliului din 15 martie 2018 privind un Cadru european pentru ucenicii de calitate și eficace (JO C 153, 2.5.2018, p. 1).

⁵⁵ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei garanții pentru tineret (JO C 372, 4.11.2020, p. 1).

⁵⁶ Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională (JO C 243, 27.6.2022, p. 10).

⁵⁷ Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013, (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

⁵⁸ Un exemplu este sprijinul belgian acordat „*collectief maatwerk*”, care include sprijin financiar pentru întreprinderile sociale de inserție.

⁵⁹ Un exemplu în acest sens este inițiativa franceză *Territoires Zéro Chômeurs de Longue Durée*, care vizează combaterea șomajului de lungă durată prin înființarea unor organizații non-profit în zonele cu rate ridicate ale șomajului de lungă durată, care să angajeze rezidenții locali cu contracte de muncă pe durată nedeterminată pentru a desfășura activități utile pentru comunitate, cum ar fi reciclarea, îngrijirea copiilor și grădinișorul comunitar. Inițiative similare au fost introduse în Groeningen, în Țările de Jos, și în Marientaal, în Austria.

îngrijire pe termen lung), de locuințe sociale și de sprijin pentru copiii și tinerii cu nevoi speciale. Acestea contribuie la reducerea inegalităților, cum ar fi disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, atât prin angajarea femeilor în mod direct și într-o proporție mare, cât și prin furnizarea de servicii de îngrijire care să permită îngrijitorilor, dintre care majoritatea sunt femei, să intre pe piața forței de muncă. În calitate de partener important pentru sectorul public, economia socială poate aduce o contribuție valoroasă la conceperea și furnizarea de servicii de îngrijire în instituții rezidențiale, la domiciliu și în comunitate. Prin inițiative de parteneriat, autoritățile publice și entitățile din sectorul economiei sociale pot oferi servicii de îngrijire de înaltă calitate, accesibile și la prețuri abordabile.

- (12) Sistemele de educație și formare profesională joacă un rol esențial în înzestrarea persoanelor cu competențele necesare pentru locul de muncă, pentru dezvoltarea personală și pentru cetățenie. Acestea contribuie, de asemenea, la asigurarea unei forțe de muncă calificate, care poate contribui la o dublă tranziție verde și digitală echitabilă. Entitățile din sectorul economiei sociale oferă oportunități de angajare, formare la locul de muncă și programe de învățare la locul de muncă adaptate la nevoile persoanelor și ale economiei locale. Acestea au potențialul de a contribui la punerea în aplicare a conturilor personale de învățare pe tot parcursul vieții menționate în Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare⁶⁰. Prin urmare, pot contribui la crearea unei forțe de muncă calificate și adaptabile, capabile să răspundă schimbărilor de pe piața forței de muncă, ceea ce ar putea facilita tranziția de la un loc de muncă la altul și ar putea atenua deficitul de forță de muncă, contribuind astfel la creșterea economică globală. Statele membre pot valorifica acest potențial atunci când dezvoltă informații privind competențele, facilitează formarea și elaborează programe de învățământ.
- (13) Provocările generate de dubla tranziție și de schimbările demografice trebuie abordate la nivel regional și local pentru a realiza coeziunea economică, socială și teritorială. În general, entitățile din sectorul economiei sociale își desfășoară activitatea de jos în sus, aproape de comunități, de cetățeni și de problemele cu care se confruntă aceștia, acționând adesea ca inovatori sociali și găsind soluții care pot fi extinse și/sau reproduse și care contribuie la schimbări sociale sistemice. De exemplu, economia socială ar putea oferi oportunități de perfecționare lucrătorilor slab calificați din sectoarele care trec prin schimbări majore și ar putea oferi bunuri de bază la prețuri accesibile grupurilor cu venituri mici. În zonele îndepărtate și rurale cu mai puține oferte educaționale și de ocupare a forței de muncă, entitățile din sectorul economiei sociale pot oferi oportunități atât de necesare, făcând aceste regiuni mai atractive. Prin urmare, dezvoltarea ecosistemelor economiei sociale a UE contribuie la atenuarea consecințelor îmbătrânirii, ale depopulării și ale altor tendințe demografice, precum și la promovarea dezvoltării economice și industriale locale, în special în zonele rurale și îndepărtate și în regiunile ultraperiferice ale UE, cum ar fi agricultura, producția de alimente ecologice și economia albastră.
- (14) Promovarea dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității și a ecosistemelor favorabile pentru inovarea socială consolidează economia socială și stimulează trecerea la o economie neutră din punct de vedere climatic, în conformitate

⁶⁰ Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare 2022/C 243/03 (JO C 243, 27.6.2022, p. 26).

cu Pactul verde european⁶¹ și cu planul industrial al Pactului verde⁶². Având în vedere rolul important al economiei sociale în dezvoltarea economiei circulare, elaborarea unor măsuri transversale și coerente de politică industrială privind reutilizarea, repararea și reciclarea ar putea promova o piață funcțională pentru materiile prime secundare, optimizând contribuția economiei sociale la obiectivele stabilite în planul de acțiune privind economia circulară⁶³, și ar putea stimula competitivitatea industriei europene care contribuie la obiectivul zero emisii nete. Entitățile din sectorul economiei sociale care își desfășoară activitatea în domeniul digital au demonstrat potențialul de a capacita cetățenii și întreprinderile să participe la o tranziție digitală favorabilă incluziunii și centrată pe factorul uman și de a juca un rol activ în atingerea obiectivelor și țintelor programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital instituit prin Decizia (UE) 2022/2481⁶⁴ și prin Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital⁶⁵. Pentru a stimula reziliența acestei duble tranziții către o societate verde și digitală, Comisia și-a actualizat strategia industrială a Uniunii în mai 2021. Strategia prezintă provocările cu care se confruntă cele 14 ecosisteme industriale, inclusiv ecosistemul „economia de proximitate și economia socială”.

- (15) Pentru a permite economiei sociale să își valorifice potențialul de sprijinire a accesului pe piața forței de muncă, a incluziunii sociale, a dezvoltării competențelor, a coeziunii teritoriale și a dezvoltării economice durabile, aceasta are nevoie de un cadru favorabil. Întrucât economia socială este influențată de politici și dispoziții orizontale și sectoriale, un cadru favorabil trebuie să țină seama de caracteristicile specifice ale economiei sociale și de obstacolele suplimentare cu care se confruntă entitățile din sectorul economiei sociale în dezvoltarea lor, care le limitează posibilitățile de a funcționa alături de întreprinderile tradiționale. Entitățile din sectorul economiei sociale nu urmăresc să maximizeze câștigurile în materie de eficiență și profiturile, ci să creeze rezultate societale pozitive. Acestea au nevoie de măsuri de sprijin și de medii financiare, administrative și juridice favorabile, care să țină seama de caracteristicile specifice ale modelelor lor de afaceri în ceea ce privește guvernanta, alocarea profitului, condițiile de muncă și impactul. Aceste măsuri le permit, de exemplu, să angajeze lucrători mai puțin productivi sau să furnizeze servicii sociale la prețuri accesibile. Sunt necesare strategii cuprinzătoare pentru a stabili cadre favorabile. Acest lucru poate implica adoptarea de măsuri de reglementare sau punerea în aplicare sau adaptarea politicilor și a inițiativelor pentru a sprijini contribuțiile economiei sociale la obiectivele sociale și de mediu și pentru a spori valoarea economică și industrială a acestora. Aceste strategii ar trebui să urmărească progresele înregistrate și să măsoare eficacitatea inițiativelor, să aducă ajustări și îmbunătățiri în funcție de necesități și, în cele din urmă, să conducă la rezultate mai eficiente, cu un

⁶¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, Pactul verde european, COM(2019) 640 final.

⁶² Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”, COM(2023) 62 final.

⁶³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, „Un nou Plan de acțiune privind economia circulară Pentru o Europă mai curată și mai competitivă”, COM(2020) 98 final.

⁶⁴ Decizia (UE) 2022/2481 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 de instituire a programului de politică pentru 2030 privind deceniul digital (JO L 323, 19.12.2022, p. 4).

⁶⁵ Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital, COM(2022) 28 final.

impact mai mare din partea sectorului. Ar putea fi necesară adoptarea strategiilor la diferite niveluri de guvernare (național, regional și local), în funcție de organizarea instituțională și de contextul din fiecare stat membru. La nivelul regiunilor și la alte niveluri subnaționale s-ar putea adopta strategii de economie socială care să fie clar legate de obiectivele și prioritățile de dezvoltare regională, maximizând beneficiile reciproce.

- (16) Este esențială implicarea părților interesate din economia socială pentru dezvoltarea și punerea în aplicare cu succes a strategiilor privind economia socială. Mai multe state membre au înființat deja grupuri la nivel înalt care promovează dialogul dintre autoritățile publice și entitățile din sectorul economiei sociale⁶⁶. Rețelele reprezentative ale economiei sociale pot fi, de asemenea, o platformă pentru acțiuni colective, pot facilita colaborarea și schimbul de informații și pot crea oportunități de consolidare a capacităților și de învățare reciprocă.
- (17) Sprijinul financiar public joacă un rol important în facilitarea înființării și dezvoltării entităților din sectorul economiei sociale. În general, entitățile din sectorul economiei sociale întâmpină dificultăți mai mari în accesarea resurselor financiare decât alte întreprinderi. De exemplu, în pofida unor îmbunătățiri, o analiză a piețelor de finanțare a întreprinderilor sociale a evidențiat o neconcordanță persistentă între cererea și oferta de finanțare pentru întreprinderile sociale din Europa, în ceea ce privește accesul la împrumuturi și la capital propriu. Întrucât entitățile din sectorul economiei sociale urmăresc să genereze efecte sociale și/sau de mediu pozitive și pot distribui profiturile către finanțatorii și proprietarii lor numai într-o măsură limitată sau deloc, acestea nu sunt, în general, bine adaptate pentru investitorii care urmăresc profituri financiare semnificative. Măsurile de sprijin disponibile pentru a aborda această problemă tind să fie fragmentare și să difere considerabil în ceea ce privește eficacitatea lor. Măsurile variază de la granturi și subvenții la servicii de consultanță și de consolidare a capacităților și sunt adesea furnizate de incubatoare. Prin urmare, există încă multe posibilități de îmbunătățire în ceea ce privește furnizarea de finanțare adaptată pentru diferitele etape ale ciclului de viață al unei entități din economia socială și ar putea fi util un sprijin suplimentar pentru mobilizarea finanțării private și a altor măsuri complementare de îmbunătățire a accesului la finanțare pentru entitățile din sectorul economiei sociale. În cadrul unei astfel de abordări, deponenților individuali sau angajaților care participă la planuri de pensii sau de economii finanțate de angajator cu opțiunea de a selecta un plan de economii li se poate oferi posibilitatea de a investi o parte din economii într-o întreprindere socială⁶⁷.
- (18) Uniunea oferă numeroase oportunități de finanțare pentru a sprijini economia socială. Fondul social european Plus, Fondul european de dezvoltare regională instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1058⁶⁸, Fondul pentru o tranziție justă instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1056⁶⁹, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

⁶⁶ De exemplu, Consiliul superior al economiei sociale și solidaritate din Franța, Consiliul pentru dezvoltarea economiei sociale din Spania și Consiliul național pentru economie socială din Portugalia.

⁶⁷ De exemplu, „Les Fonds Communs de Placement d'Entreprise solidaires” în Franța.

⁶⁸ Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (JO L 231, 30.6.2021, p. 60).

⁶⁹ Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă (JO L 231, 30.6.2021, p. 1).

instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1305/2013⁷⁰, Programul privind piața unică instituit prin Regulamentul (UE) 2021/690⁷¹, programul InvestEU instituit prin Regulamentul (UE) 2021/523⁷² și, după caz, Mecanismul de redresare și reziliență instituit prin Regulamentul (UE) 2021/241⁷³ oferă finanțare. Uniunea oferă, de asemenea, sprijin consultativ prin intermediul platformei fi-compass pentru conceperea de instrumente financiare în cadrul fondurilor politicii de coeziune. Statele membre, inclusiv autoritățile regionale și locale, ar putea utiliza mai bine aceste oportunități prin adoptarea unor măsuri specifice pentru economia socială. Sprijinul tehnic⁷⁴ este un alt instrument al Uniunii disponibil pentru a îmbunătăți capacitatea statelor membre de a elabora și de a pune în aplicare politici de consolidare a economiei sociale.

- (19) Furnizarea de bunuri și servicii și colaborarea atât cu autoritățile publice, cât și cu întreprinderile tradiționale sunt esențiale pentru dezvoltarea economiei sociale, pentru generarea de venituri și pentru a ajuta entitățile din sectorul economiei sociale să devină autonome din punct de vedere financiar. Datorită marjei de flexibilitate prevăzute de normele Uniunii privind achizițiile publice, autoritățile contractante pot utiliza achizițiile publice într-un mod mai strategic prin stabilirea unor criterii inovatoare, ecologice și sociale, contribuind în cele din urmă la o economie mai durabilă, mai favorabilă incluziunii și mai competitivă. Cu toate acestea, majoritatea ofertelor sunt încă atribuite exclusiv pe baza prețului. Întrucât entitățile din sectorul economiei sociale urmăresc să ofere beneficii societale și colective, mai degrabă decât să furnizeze servicii la cel mai mic preț, acestea întâmpină dificultăți în a concura în cadrul unor procese obișnuite de achiziții publice, în pofida faptului că pot oferi o valoare adăugată mai mare procesului de achiziții publice. Există, de asemenea, posibilitatea de a spori capacitatea entităților din sectorul economiei sociale de a desfășura activități economice, inclusiv printr-o integrare mai sistematică în lanțurile valorice ale întreprinderilor tradiționale și prin crearea de parteneriate cu acestea pentru a licita în comun în cadrul achizițiilor publice și pentru a crea noi oportunități de piață.
- (20) Adesea, autoritățile publice nu profită la maximum de domeniul de aplicare actual al normelor privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia socială, în cazul în care piața singură nu reușește să obțină un acces satisfăcător la piața forței de muncă și incluziunea socială, limitându-se la măsuri sub pragul general *de minimis* și

⁷⁰ Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 487).

⁷¹ Regulamentul (UE) 2021/690 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a unui program privind piața internă, competitivitatea întreprinderilor, inclusiv a întreprinderilor mici și mijlocii, domeniul plantelor, animalelor, produselor alimentare și hranei pentru animale și statisticile europene (Programul privind piața unică) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 99/2013, (UE) nr. 1287/2013, (UE) nr. 254/2014 și (UE) nr. 652/2014 (JO L 153, 3.5.2021, p. 1).

⁷² Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017 (JO L 107, 26.3.2021, p. 30).

⁷³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

⁷⁴ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic (JO L 57, 18.2.2021, p. 1).

neutilizând opțiunea de a stabili măsuri în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei⁷⁵ (Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare), cum ar fi ajutoarele regionale, ajutoarele pentru finanțarea de risc și ajutoarele pentru recrutarea de lucrători defavorizați. În ceea ce privește ajutoarele *de minimis*, acestea sunt în prezent limitate la 200 000 EUR pe o perioadă de trei ani, dar normele actuale vor expira la 31 decembrie 2023 și sunt în curs de revizuire. Normele Uniunii care reglementează serviciile de interes economic general oferă, de asemenea, posibilitatea de a autoriza ajutoarele de stat, dar adesea autoritățile publice nu utilizează pe deplin aceste opțiuni, în special în ceea ce privește serviciile sociale din domeniul integrării profesionale a persoanelor vulnerabile.

- (21) Politica fiscală poate avea, de asemenea, un rol semnificativ în promovarea economiei sociale și în asigurarea faptului că entitățile din sectorul economiei sociale își pot permite să funcționeze alături de întreprinderile tradiționale, creând un mediu de afaceri mai echitabil, contribuind în același timp la incluziunea socială și la îmbunătățirea accesului la piața muncii. Puține state membre au instituit un cadru de impozitare coerent care încurajează dezvoltarea sectorului, inclusiv stimulente fiscale adaptate nevoilor economiei sociale, recunoscând în același timp diversitatea acestora și prevenind fragmentarea. Stabilirea unor stimulente fiscale bine concepute pentru donațiile către entitățile din sectorul economiei sociale de interes public poate stimula finanțarea acestora, inclusiv dincolo de frontierele Uniunii, în conformitate cu principiul nediscriminării prevăzut în tratat. În mai multe state membre persistă bariere administrative în ceea ce privește donațiile de interes public dincolo de frontierele statelor membre, precum și lipsa de transparență în ceea ce privește documentele necesare pentru a obține statutul de interes public. Emiterea de formulare standardizate ale entității destinate stabilite în alt stat membru ar putea reduce barierele administrative. Ca un prim pas, statele membre ar putea furniza traduceri ale formularelor naționale în limbile utilizate de alte state membre. Într-o a doua etapă, statele membre ar putea analiza posibilitatea de a elabora formulare standard privind impozitarea directă pentru donațiile transfrontaliere.
- (22) Procesele de măsurare și de gestionare a impactului social sunt deosebit de importante pentru entitățile din sectorul economiei sociale, deoarece le permit să înțeleagă și să-și comunice impactul și să aibă acces la finanțare bazată pe impact. Măsurarea impactului social implică utilizarea unor indicatori și instrumente pentru a măsura impactul social al unei anumite intervenții sau inițiative. Managementul impactului social implică construirea sistemelor, a proceselor și a capacităților de care are nevoie o organizație pentru gestionarea proactivă și pentru a-și spori impactul. Însă gama largă de cadre și instrumente disponibile poate reprezenta o provocare, în special pentru entitățile cu mai puține resurse. Monitorizarea rezultatelor sociale ale investițiilor publice permite controlul public, poate sprijini raționamentul care stă la baza utilizării banilor contribuabililor pentru a sprijini entitățile sau activitățile din sectorul economiei sociale și poate contribui la prevenirea „dezinformării cu privire la impactul social” (supraestimarea impactului sau afirmații false privind impactul). În acest sens, ar putea fi utile abordările de măsurare și de gestionare a impactului social care sunt bine-gândite, proporționale și adaptate la nevoile entităților individuale.

⁷⁵ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

Acestea ar trebui să se bazeze pe metode și indicatori standard, precum și pe factori precum dimensiunea, stadiul de dezvoltare și diversitatea entităților.

- (23) Vizibilitatea și recunoașterea economiei sociale la nivel național și regional în Uniune s-au îmbunătățit în ultimul deceniu. Cu toate acestea, potențialul sectorului în multe țări ale Uniunii rămâne neexploatat. Lipsa de coordonare și a unui schimb între țări perpetuează diferențele în ceea ce privește dezvoltarea economiei sociale și, prin urmare, există o oportunitate clară pentru statele membre de a obține beneficii prin învățarea și schimbul de bune practici. De asemenea, există un nivel limitat de sensibilizare în rândul publicului larg în ceea ce privește economia socială și contribuțiile pozitive ale acesteia. Acest lucru poate împiedica dezvoltarea politicilor de sprijin și a oportunităților de piață pentru economia socială. Reglementarea poate crește nivelul de sensibilizare și poate conferi o mai mare legitimitate entităților din sectorul economiei sociale, facilitând accesul la finanțare și la piețe, asigurându-se în același timp că noua legislație răspunde nevoilor acestora. Autoritățile publice naționale și părțile interesate au lansat mai multe inițiative, cum ar fi forme juridice, etichete și statute specifice⁷⁶ pentru economia socială, precum și campanii de comunicare la scară largă, pentru a spori înțelegerea și vizibilitatea economiei sociale. Printre alte reforme reușite se numără crearea unor unități ministeriale specifice pentru economia socială și consolidarea dialogului între părțile interesate și autoritățile publice. Creșterea vizibilității economiei sociale este esențială pentru recunoașterea deplină a impactului pozitiv al acesteia asupra societății, astfel cum se subliniază în planul de acțiune pentru economia socială, prin lansarea unui portal privind economia socială.
- (24) Existența unor date și statistici exacte este esențială pentru o mai bună înțelegere a modelelor de afaceri din cadrul economiei sociale și pentru luarea unor decizii de politică bazate pe date concrete. Cu toate acestea, există un deficit de date fiabile privind economia socială, inclusiv de date privind valoarea adăugată economică și performanța acesteia. Datele existente sunt adesea incomplete și dificil de comparat. De exemplu, doar câteva state membre și-au extins sistemele naționale de contabilitate pentru a colecta date suplimentare (cum ar fi în conturile satelit) privind economia socială, în pofida sprijinului financiar disponibil de la bugetul Uniunii. Economia socială nu este, de obicei, inclusă în statisticile structurale privind întreprinderile, de exemplu atunci când statisticile se bazează pe date economice generate de întreprinderi cu scop lucrativ, iar entitățile din sectorul economiei sociale tradiționale sunt incluse doar în categorii reziduale. Prin punerea la dispoziție a unor statistici esențiale privind dimensiunea, forța de muncă, dezvoltarea și provocările economiei sociale, strategiile și măsurile puse în aplicare ar fi mai eficiente și mai adaptate la diferitele situații din sector.

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

OBIECTIV

1. În conformitate cu principiile Pilonului european al drepturilor sociale, scopul prezentei recomandări este de a promova accesul la piața forței de muncă și

⁷⁶ Statutele/încadrările juridice, denumite uneori și etichete, sunt diferite de formele juridice, deoarece pot fi adoptate printr-o varietate de forme juridice, inclusiv organizații cu scop lucrativ și non-profit.

incluziunea socială prin orientarea statelor membre cu privire la promovarea unor cadre de politică și de reglementare favorabile pentru economia socială și/sau a unor măsuri care să faciliteze dezvoltarea acesteia.

Pentru atingerea acestor obiective, se recomandă statelor membre să colaboreze cu părțile interesate pentru a recunoaște, a sprijini și a valorifica contribuțiile aduse de economia socială.

2. Prezenta recomandare urmărește să sprijine punerea în aplicare a planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale și să contribuie la realizarea celor trei obiective principale ale Uniunii privind ocuparea forței de muncă, competențele și reducerea sărăciei până în 2030.
3. Prin promovarea economiei sociale, prezenta recomandare urmărește, de asemenea, să stimuleze dezvoltarea economică și industrială durabilă și echitabilă și să contribuie la coeziunea teritorială rândul statelor membre.

DEFINIȚIE

4. În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:
 - (a) „economie socială” înseamnă entități private, independente de autoritățile publice, care furnizează bunuri și servicii membrilor lor sau societății, inclusiv cooperative, societăți de ajutor reciproc, asociații (inclusiv organizații caritabile), fundații și întreprinderi sociale care funcționează în conformitate cu următoarele principii și caracteristici esențiale:
 - prevalența oamenilor, precum și a obiectivului social și/sau de mediu în raport cu profitul;
 - reinvestirea majorității profiturilor și a excedentelor pentru a-și urmări în continuare scopurile sociale și/sau de mediu și pentru a desfășura activități în interesul membrilor/utilizatorilor („interes colectiv”) și/sau al societății în general („interes general”); și
 - guvernanta democratică și/sau participativă.
 - (b) „întreprindere socială” înseamnă o entitate care furnizează bunuri și servicii pentru piață în mod antreprenorial și în conformitate cu principiile și caracteristicile economiei sociale, motivul activității sale comerciale constând în obiective sociale și/sau de mediu.

PROMOVAREA ACCESULUI LA PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ ȘI A INCLUZIUNII SOCIALE PRIN INTERMEDIUL ECONOMIEI SOCIALE

Accesul la piața forței de muncă

5. Statelor membre li se recomandă să recunoască și să sprijine valoarea adăugată specifică a economiei sociale prin facilitarea accesului la piața forței de muncă și prin promovarea locurilor de muncă de calitate pentru toți, consolidând, în același timp,

condițiile de muncă echitabile. Acest lucru ar trebui realizat în cadrul creșterii favorabile incluziunii, astfel cum se subliniază în Orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre, în special prin:

- (a) stabilirea sau încurajarea inițiativelor de parteneriat care implică entitățile din sectorul economiei sociale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă;
- (b) asigurarea faptului că autoritățile publice oferă un sprijin suficient entităților din sectorul economiei sociale în vederea unei mai bune integrări pe piața forței de muncă a femeilor, a grupurilor dezavantajate și subreprezentate [cum ar fi șomerii de lungă durată, persoanele care suferă de probleme de sănătate mintală, persoanele inactive, persoanele slab calificate, persoanele cu handicap, persoanele care provin dintr-un context de migrație, persoanele cu origine rasială sau etnică minoritară (inclusiv romii) tinerii și persoanele în vârstă] prin:
 - i. întreprinderile sociale de inserție care oferă locuri de muncă și sprijin adaptat acestor grupuri;
 - ii. acțiuni menite să ajute aceste grupuri de persoane să se pregătească pentru ocuparea unui loc de muncă prin experiență profesională în întreprinderile sociale în vederea integrării lor pe piața deschisă a forței de muncă.
- (c) sprijinirea proiectelor de colaborare între serviciile publice de ocupare a forței de muncă, autoritățile locale, entitățile din sectorul economiei sociale și întreprinderile tradiționale, pentru a oferi tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) orientări profesionale adaptate și oportunități de învățare și formare. Aceste oportunități pot include ucenicii, programe de imersiune profesională, îndrumare personală și întâlniri cu modele de urmat și urmăresc să faciliteze integrarea pe piața forței de muncă, în conformitate cu Garanția pentru tineret consolidată;
- (d) promovarea antreprenoriatului social ca mijloc de încurajare a activităților independente și a altor forme de ocupare a forței de muncă, de dezvoltare a activității economice la nivel local și de abordare a provocărilor sociale și de mediu prin modele de afaceri inovatoare și favorabile incluziunii; întrucât, pentru a realiza acest lucru, statele membre pot, de exemplu:
 - i. să asigure accesul antreprenorilor sociali la protecție socială;
 - ii. să ia în considerare reducerea contribuțiilor de asigurările sociale pentru angajarea de noi angajați;
 - iii. să identifice, să evalueze și să abordeze potențialele dezavantaje administrative sau obstacole în calea înființării unei întreprinderi sociale.
- (e) elaborarea de politici și adoptarea de măsuri care promovează și integrează egalitatea de gen în economia socială, de exemplu prin:

- i. combaterea normelor și a stereotipurilor sociale discriminatorii cu privire la competențele femeilor și ale bărbaților, precum și a subevaluării muncii femeilor;
 - ii. furnizarea de sprijin adaptat pentru capacitarea femeilor prin reducerea disparităților de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și remunerarea și asigurarea unei conduceri egale;
 - iii. asigurarea accesului la programe de îndrumare și mentorat pentru femeile care aspiră să devină antreprenori și lideri sociali.
- (f) asigurarea unui cadru favorabil pentru transferurile de activitate către angajați, pentru a forma cooperative de lucrători, pentru a evita pierderea locurilor de muncă și pentru a proteja activitatea economică;
 - (g) colaborarea cu entitățile din sectorul economiei sociale pentru a permite unui număr mai mare de persoane cu handicap să intre pe piața forței de muncă, de exemplu prin dezvoltarea de tehnologii de asistare;
 - (h) promovarea dialogului social și a negocierilor colective în economia socială pentru a se asigura că lucrătorii beneficiază de condiții de muncă echitabile, inclusiv de salarii echitabile, respectând autonomia partenerilor sociali.

Incluziune socială

6. Statelor membre li se recomandă să recunoască și să sprijine rolul economiei sociale în furnizarea de servicii sociale și de îngrijire și de locuințe accesibile și de înaltă calitate, în special pentru grupurile defavorizate, alături de serviciile sociale aflate la dispoziția publicului. De exemplu, acesta ar putea include:
- (a) colaborarea cu entitățile din sectorul economiei sociale în domeniile lor de acțiune respective în ceea ce privește stabilirea și furnizarea de servicii de interes general;
 - (b) implicarea entităților din sectorul economiei sociale în conceperea și furnizarea de servicii sociale și de îngrijire centrate pe oameni, astfel cum se subliniază în strategia europeană privind serviciile de îngrijire;
 - (c) colaborarea cu entitățile din sectorul economiei sociale pentru a concepe și a oferi servicii de îngrijire și sprijin pentru copii și tineri, inclusiv pentru copiii din grupuri defavorizate, în conformitate cu Garanția europeană pentru copii instituită prin Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului⁷⁷ și cu Strategia Uniunii privind drepturile copilului⁷⁸.

⁷⁷ Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii (JO L 223/14, 22.6.2021).

⁷⁸ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final.

Competențe

7. Statelor membre li se recomandă să sprijine formarea și dezvoltarea competențelor pentru economia socială, în special:
- (a) pe baza informațiilor existente privind competențele, care urmăresc nevoile economiei și ale pieței generale a forței de muncă, pentru a înțelege modul în care economia socială poate contribui la furnizarea unei forțe de muncă calificate și poate atenua deficitul de forță de muncă;
 - (b) prin facilitarea formării și a competențelor în economia socială prin:
 - i. desfășurarea de schimburi de învățare între entitățile din sectorul economiei sociale, organizațiile de formare și întreprinderile tradiționale, cu scopul de a îmbunătăți competențele de gestionare, antreprenoriale și legate de locul de muncă necesare pentru tranziția digitală și tranziția verde (inclusiv competențele circulare, de reparare și digitale);
 - ii. recalificarea și perfecționarea cursanților pe tot parcursul vieții, inclusiv a grupurilor de persoane defavorizate, și sprijinirea tranziției acestora către piața deschisă a forței de muncă, în conformitate cu abordarea europeană a micro-certificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională;
 - iii. includerea formării privind economia socială sau a formării oferite de aceasta pe lista de formare eligibilă pentru a fi acoperită de conturile personale de învățare pe tot parcursul vieții⁷⁹.
 - (c) prin crearea unor programe specifice de ucenicie în economia socială, care să sprijine tinerii, în special pe cei care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare, să își perfecționeze competențele și să îi pregătească pentru piața forței de muncă și să permită economiei sociale să dezvolte talente în acest sector, în conformitate cu Cadrul european pentru programe de ucenicie de calitate și eficiente;
 - (d) prin promovarea includerii competențelor în domeniul economiei sociale și al antreprenoriatului social în educație și formare la toate nivelurile de educație, în special în cursurile de antreprenoriat și de afaceri, și prin asigurarea accesului la programe de îndrumare și mentorat pentru entitățile din sectorul economiei sociale și antreprenorii sociali;
 - (e) prin crearea de centre naționale de competență pentru formarea în domeniul economiei sociale și participarea la inițiative transnaționale care facilitează accesul la programe specializate de educație și formare pentru economia socială, de exemplu prin cooperarea cu furnizorii de educație și formare profesională care lucrează în cadrul organismelor stabilite, cum ar fi centrele de excelență profesională menționate în Recomandarea Consiliului din 24

⁷⁹ Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare 2022/C 243/03 (JO C 243, 27.6.2022, p. 26).

noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență⁸⁰.

Inovarea socială, dezvoltarea economică durabilă și coeziunea teritorială

8. Statelor membre li se recomandă să consolideze rolul de sprijin jucat de entitățile din sectorul economiei sociale în promovarea inovării sociale și a sectoarelor-cheie ale dezvoltării locale și ocupării forței de muncă. Acest lucru se poate realiza prin:
- (a) promovarea unui ecosistem favorabil pentru inovarea socială și inovarea bazată pe realitatea locului prin facilitarea cooperării și a inițiativelor de parteneriat între entitățile din economia socială și cele din economia circulară, întreprinderile tradiționale, furnizorii de finanțare, administrațiile locale și alte părți interesate. De exemplu, acest lucru se poate realiza prin:
 - i. crearea sau încurajarea centrelor de inovare socială sau a clusterelor de inovare socială și ecologică concepute pentru a răspunde nevoilor locale și pentru a testa soluții comune;
 - ii. implicarea entităților din sectorul economiei sociale în dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, inclusiv prin utilizarea instrumentelor disponibile de finanțare din partea Uniunii;
 - iii. colaborarea cu centrele naționale și regionale de competență pentru inovare socială pentru a construi rețele, a stimula capacitățile și sinergiile, a evidenția eficiența și a dezvolta instrumente și metode esențiale de stimulare a inovării sociale.
 - (b) asigurarea faptului că politica privind economia socială este legată de politica industrială și de tranziția către o economie digitală și circulară;
 - (c) adaptarea cadrelor de reglementare pentru a sprijini entitățile din sectorul economiei sociale în economia circulară, asigurând, de exemplu, existența stimulentei adecvate pentru donarea de către întreprinderi a bunurilor nevândute și returnate către entitățile din economia socială pentru reparare și reutilizare în loc să de a distruge aceste bunuri și pentru donarea de către persoanele fizice a bunurilor de ocazie, asigurând accesul entităților din economia socială la fluxul de deșeuri, implicându-le în strategii de prevenire a generării de deșeuri și autorizând băncile de alimente să colecteze surplusurile de alimente;
 - (d) promovarea dezvoltării unor inițiative și ecosisteme ale economiei sociale bazate pe comunitate, de exemplu comunitățile energetice, soluțiile de mobilitate partajată, cooperativele prin intermediul unei platforme digitale, furnizarea de servicii de îngrijire, cooperativele agricole și lanțurile alimentare scurte la nivel local și piețele alimentare locale, astfel încât cetățenii să aibă acces la produse și servicii locale;

⁸⁰ Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență 2020/C 417/01 (JO C 417, 2.12.2020, p. 1).

- (e) stimularea accesului entităților din sectorul economiei sociale la instrumentele digitale și la noile tehnologii, cum ar fi sursele deschise, volumele mari de date sau inteligența artificială.

DEZVOLTAREA UNOR CADRE FAVORABILE PENTRU ECONOMIA SOCIALĂ

9. Statelor membre li se recomandă să elaboreze cadre de politică și de reglementare care să favorizeze și să sprijine economia socială. În acest scop, acestea sunt încurajate să elaboreze și să pună în aplicare strategii cuprinzătoare care să recunoască și să stimuleze economia socială, în conformitate cu Planul de acțiune al Uniunii pentru economia socială și cu alte orientări de politică ale Uniunii. Statele membre ar trebui să urmeze recomandările prezentate la punctele 13-21 atunci când formulează aceste strategii.
10. Statelor membre li se recomandă să instituie mecanisme de consultare și dialog între autoritățile publice și organizațiile care reprezintă economia socială. Acest lucru poate implica înființarea de grupuri la nivel înalt și sprijinirea creării și dezvoltării unor rețele reprezentative ale economiei sociale.
11. În strategiile menționate la punctul 9, statele membre ar trebui să recunoască principiile de bază, caracteristicile și domeniul de aplicare al economiei sociale, precum și faptul că entitățile din economia socială pot avea o serie de forme și statute juridice diferite și că sunt specifice diferitelor legi și practici naționale, regionale și locale.
12. Statelor membre li se recomandă să investească în dezvoltarea înțelegerii de către funcționarii lor publici și autorități a economiei sociale prin programe de formare și inițiative transnaționale și/sau interregionale de consolidare a capacităților, inclusiv inițiative din cadrul programului Interreg Europa prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului⁸¹. Inițiativele ar trebui să se axeze pe învățarea reciprocă și pe schimbul de bune practici, cu un accent deosebit pe încurajarea colaborării dintre autoritățile regionale și locale și părțile interesate din economia socială. Comisia va sprijini această activitate, astfel cum se descrie la punctul 22 litera (a) punctul (iii).

Accesul la finanțare publică și privată

13. Statelor membre li se recomandă să creeze un mediu favorabil pentru finanțarea socială la nivel național, regional și local, în special prin:
 - (a) cartografierea structurilor de finanțare pentru entitățile din sectorul economiei sociale, intermediarii financiari și organizațiile de sprijin și prin evaluarea nevoilor acestora și a eficacității schemelor de sprijin existente;
 - (b) asigurarea faptului că entitățile din sectorul economiei sociale au acces la finanțare adaptată la nevoile lor, în stadiul potrivit al dezvoltării lor, inclusiv

⁸¹ Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă (JO L 231, 30.6.2021, p. 94).

granturi și alte subvenții, finanțare prin capitaluri proprii sau finanțare de cvasi-capital pentru stadiile incipiente și de înființare sau finanțare prin îndatorare, finanțare prin capitaluri proprii, finanțare de cvasi-capital sau finanțare de tip mezanin în faza de extindere, precum și scheme de finanțare inovatoare, cum ar fi parteneriatele public-privat, platformele de finanțare participativă și combinații de diferite tipuri de instrumente financiare sau granturi și instrumente financiare;

- (c) promovarea accesului investitorilor de retail la modele de afaceri, sectoare, produse și servicii durabile bazate pe economia socială sau sprijinite de aceasta;
- (d) evaluarea criteriilor de acces la programele de finanțare publică, inclusiv a celor destinate întreprinderilor tradiționale, pentru a se asigura că acestea nu creează bariere nejustificate pentru entitățile din sectorul economiei sociale;
- (e) mobilizarea finanțării private prin punerea la dispoziție a unor scheme de garantare publice, acolo unde este necesar, pentru a încuraja finanțatorii specializați și generaliști să finanțeze entitățile din sectorul economiei sociale;
- (f) sensibilizarea cu privire la caracteristicile și nevoile specifice ale entităților din sectorul economiei sociale pentru a îmbunătăți capacitatea finanțatorilor privați generaliști de a oferi sprijin financiar adaptat;
- (g) facilitarea accesului la dezvoltarea întreprinderilor și sprijinirea pregătirii pentru investiții pentru entitățile din sectorul economiei sociale pe parcursul întregului lor ciclu de viață, de exemplu prin scheme de sprijin pentru sensibilizarea incubatoarelor de întreprinderi tradiționale, a acceleratoarelor și a altor organizații de sprijin pentru a extinde sprijinul la entitățile din economia socială, inclusiv oportunități de consolidare a capacităților pentru managerii entităților din economia socială;
- (h) oferirea de sprijin financiar specific și consolidarea capacităților pentru a facilita transferurile de întreprinderi către cooperativele de lucrători;
- (i) oferirea de scheme care sporesc disponibilitatea finanțării pentru entitățile din sectorul economiei sociale, de exemplu oferind deponenților individuali sau angajaților care participă la planuri de pensii sau de economii finanțate de angajator cu opțiunea de a selecta un plan de economii posibilitatea de a investi o parte a acestora într-o întreprindere socială;
- (j) utilizarea optimă a finanțării disponibile în cadrul fondurilor politicii de coeziune, al compartimentului pentru statele membre al programului InvestEU, al Mecanismului de redresare și reziliență, al programelor similare și al altor resurse naționale și regionale, prin desfășurarea de măsuri și inițiative concepute în mod specific pentru entitățile din sectorul economiei sociale;
- (k) utilizarea serviciilor de consiliere fi-compass privind instrumentele financiare din cadrul gestiunii partajate a Uniunii pentru a dezvolta instrumente de finanțare rambursabilă în cadrul fondurilor politicii de coeziune.

Accesul la piețe și achizițiile publice

14. Statelor membre li se recomandă să își încurajeze autoritățile contractante să achiziționeze bunuri și servicii în mod strategic și să urmărească impactul social și să sprijine inovarea socială. În acest scop, acestea ar trebui să utilizeze pe deplin instrumentele disponibile în temeiul normelor Uniunii privind achizițiile publice. Încurajarea adoptării unor soluții responsabile din punct de vedere social și inovatoare în domeniul achizițiilor publice poate implica diferite tipuri de instrumente de politică, inclusiv:
- (a) adoptarea unor orientări politice și a unor strategii de achiziții publice, inclusiv a unor posibile obiective oficiale, susținute de conducere și cu un angajament de la nivel politic până la principalii factori de decizie și manageri bugetari;
 - (b) furnizarea de orientări la nivelul (nivelurile) administrativ(e) corespunzător (corespunzătoare);
 - (c) sensibilizarea autorităților contractante și a întreprinderilor cu privire la valoarea adăugată a achizițiilor publice responsabile social și punerea expertizei la dispoziția autorităților contractante și a entităților din sectorul economiei sociale;
 - (d) încurajarea autorităților contractante să facă trimitere în documentele de licitație la obligațiile specifice prevăzute de legislația socială și a muncii și de contractele colective de muncă care se aplică achizițiilor publice⁸², să solicite ofertanților să confirme conformitatea și să stabilească măsuri de monitorizare;
 - (e) încurajarea unui dialog structurat, transparent și nediscriminatoriu cu economia socială și cu alte părți interesate în vederea elaborării unei strategii de achiziții publice responsabile social.
15. Pe fond, autoritățile contractante ar trebui să utilizeze mai bine dispozițiile flexibile din cadrul juridic existent al Uniunii pentru a ajuta entitățile din sectorul economiei sociale să aibă acces la piață, de exemplu prin:
- (a) încurajarea dialogului cu piața, în special prin desfășurarea unor consultări preliminare transparente și favorabile incluziunii pe piață cu o gamă specifică de furnizori potențiali;
 - (b) rezervarea contractelor pentru întreprinderile sociale de inserție sau pentru operatorii care au cel puțin 30 % dintre angajați persoane cu handicap sau lucrători defavorizați, în conformitate cu articolul 24 din Directiva

⁸² Articolul 30 alineatul (3) din Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 094, 28.3.2014, p. 1), articolul 18 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 094, 28.3.2014, p. 65) și articolul 36 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 094, 28.3.2014, p. 243).

2014/23/UE, cu articolele 20 și 77 din Directiva 2014/24/UE și cu articolele 38 și 94 din Directiva 2014/25/UE;

- (c) stabilirea unor criterii de selecție proporționale și favorabile incluziunii pentru a permite întreprinderilor sociale mici și inovatoare să liciteze pentru contracte;
- (d) îndepărtarea de logica prețului celui mai scăzut prin utilizarea criteriilor sociale de atribuire în conformitate cu regula „ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic” și cu clauzele contractuale sociale și stabilirea cerințelor de performanță sau funcționale în diferite etape ale procedurilor de achiziții publice, inclusiv în specificațiile tehnice;
- (e) împărțirea contractelor în loturi, în conformitate cu articolul 46 din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 65 din Directiva 2014/25/UE, având în vedere, de asemenea, facilitarea cooperării dintre întreprinderile tradiționale și entitățile din sectorul economiei sociale și utilizarea unor regimuri simplificate, în special pentru serviciile sociale și alte servicii specifice, pentru a face procesul mai accesibil pentru entitățile din economia socială;
- (f) impunerea unor etichete specifice în specificațiile tehnice, în criteriile de atribuire sau în condițiile de executare a contractului, atunci când intenționează să achiziționeze lucrări, bunuri sau servicii cu caracteristici sociale sau de mediu specifice, în conformitate cu articolul 43 din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 61 din Directiva 2014/25/UE.

16. Pentru a ajuta entitățile din sectorul economiei sociale să își extindă impactul, statelor membre li se recomandă să încurajeze cooperarea dintre entitățile din economia socială și întreprinderile tradiționale, în special prin:

- (a) sensibilizarea cu privire la valoarea adăugată socială prin promovarea celor mai bune practici care încurajează întreprinderile tradiționale să implice întreprinderile sociale în lanțurile lor valorice și de aprovizionare pe termen lung și consumatorii să cumpere bunuri și/sau servicii produse de entitățile din sectorul economiei sociale, cunoscute și sub denumirea de mișcarea „achiziții responsabile social”;
- (b) intensificarea furnizării de servicii de mentorat, de corelare și de facilitare pentru a ajuta entitățile din sectorul economiei sociale să dezvolte parteneriate pe termen lung cu comunitatea de afaceri mai largă;
- (c) promovarea și sprijinirea angajaților din cadrul întreprinderilor sociale de inserție în colaborarea cu întreprinderile tradiționale pentru a câștiga experiență pe piața deschisă a forței de muncă;
- (d) sprijinirea entităților din sectorul economiei sociale și antreprenorilor să utilizeze în mod optim noile tehnologii pentru a avea acces la piețele private prin intermediul platformelor online bazate pe economia socială, al spațiilor de colaborare și al bunurilor digitale comune.

Ajutoarele de stat

17. Ori de câte ori o măsură de sprijin preconizată pentru economia socială constituie ajutor de stat și fără a aduce atingere normelor aplicabile, statelor membre li se recomandă să utilizeze pe deplin domeniul de aplicare prevăzut de normele privind ajutoarele de stat pentru a sprijini economia socială, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 651/2014, normele privind serviciile de interes economic general și regula *de minimis*:

- (a) utilizând dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 651/2014, în special:
- i. luarea în considerare a ajutoarelor pentru investiții acordate întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), de exemplu pentru achiziționarea de active în infrastructura socială, în conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
 - ii. utilizarea optimă a dispozițiilor care permit acordarea de ajutoare pentru finanțarea de risc a IMM-urilor în conformitate cu articolele 21 și 21a din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, de exemplu prin înființarea de fonduri de investiții cu participarea investitorilor privați pentru a sprijini în mod specific întreprinderile sociale și prin acordarea de stimulente fiscale investitorilor privați independenți care sunt persoane fizice care furnizează finanțare de risc, direct sau indirect, întreprinderilor eligibile;
 - iii. luarea în considerare a ajutorului la înființare care permite întreprinderilor mici, necotate la bursă, nou-înființate să primească o varietate de instrumente de ajutor, cum ar fi credite preferențiale, garanții cu prime preferențiale sau granturi în conformitate cu articolul 22 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
 - iv. investiții în oameni prin adoptarea unor scheme de ajutor pentru reintegrarea pe piața forței de muncă a lucrătorilor defavorizați sau extrem de defavorizați, în conformitate cu articolele 32 și 35 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
 - v. facilitarea includerii depline a lucrătorilor cu handicap în toate tipurile de întreprinderi, cu sprijinul unor subvenții specifice, inclusiv subvenții salariale, pentru întreprinderi, în conformitate cu articolele 33 și 34 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014;
 - vi. sprijinirea construirii sau modernizării infrastructurii locale, care poate include infrastructura socială locală, prin acordarea de ajutoare pentru acoperirea diferenței dintre costurile de investiție și profitul din exploatarea investiției, în conformitate cu articolul 56 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014.
- (b) În conformitate cu normele aplicabile privind ajutoarele de stat, statelor membre li se recomandă să analizeze serviciile furnizate de entitățile din sectorul economiei sociale care ar putea fi definite și finanțate ca servicii de interes economic general, de exemplu în domeniul integrării profesionale a persoanelor vulnerabile, în locuințe sociale sau în servicii de sănătate și sociale, cum ar fi îngrijirea copiilor, îngrijirea persoanelor în vârstă sau a persoanelor

cu handicap; compensațiile pentru serviciile care răspund nevoilor sociale pot fi scutite, în anumite condiții, chiar de obligația de notificare, indiferent de valoarea compensației primite, în temeiul Deciziei Comisiei din 20.12.2011 (2012/21/UE)⁸³;

- (c) utilizarea domeniului de aplicare disponibil pentru acordarea unor sume transparente ale ajutoarelor *de minimis*.

Fiscalitate

18. Fără a aduce atingere normelor privind ajutoarele de stat, statelor membre li se recomandă:

- (a) să se asigure că sistemele de impozitare nu împiedică dezvoltarea economiei sociale și să evalueze dacă sistemele fiscale încurajează în mod suficient dezvoltarea acesteia;
- (b) să ia în considerare stimulentele fiscale pentru sector, dacă nu sunt deja acordate, în conformitate cu obiectivele lor de politică socială și cu practicile actuale din statele membre și în conformitate cu dreptul Uniunii, care pot include:
 - i. scutiri de la plata impozitului pe profit pentru profiturile reținute de entitățile din sectorul economiei sociale;
 - ii. stimulente pentru impozitul pe venit sub formă de deduceri sau credite fiscale acordate donatorilor privați și/sau instituționali sau un sistem de desemnare conform căruia contribuabilii pot indica autorităților lor fiscale procentul stabilit din impozitul pe profit care urmează să fie alocat entităților de interes public;
 - iii. scutiri fiscale pentru prestațiile de șomaj primite sub forma unei sume forfetare pentru a facilita transferurile de activitate către cooperativele de lucrători.
- (c) să revizuiască sarcina de respectare a obligațiilor fiscale pentru entitățile din sectorul economiei sociale și, acolo unde este posibil, să o reducă;
- (d) să faciliteze respectarea la nivel practic a donațiilor transfrontaliere de interes public în scopuri fiscale, de exemplu prin emiterea unui formular standardizat al entității beneficiare stabilite în alt stat membru cu privire la cuantumul donației, identificând atât beneficiarul, cât și donatorul;
- (e) să se asigure că entitățile din sectorul economiei sociale nu sunt utilizate în scopuri de evaziune fiscală, de evitare a obligațiilor fiscale, de planificare fiscală agresivă sau de spălare de bani, asigurându-se, în același timp, că procedurile administrative aferente sunt eficace și proporționale.

⁸³ Decizia Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO L 7, 11.1.2012, p. 3).

Măsurarea și gestionarea impactului social

19. În conformitate cu acțiunile Comisiei menționate la punctul 22 litera (a) punctul (v), se recomandă statelor membre să sprijine adoptarea practicilor de măsurare a impactului și de gestionare a impactului, în special prin:
- (a) încorporarea practicilor și a metodologiilor de măsurare și gestionare a impactului social în cadrele și programele naționale de politică legate de economia socială;
 - (b) furnizarea de sprijin adaptat, bazat pe bune practici, pentru a ajuta entitățile din sectorul economiei sociale să adopte metodologii simple și practice de măsurare și de gestionare a impactului care să le îmbunătățească rezultatele, să le demonstreze impactul social și să faciliteze accesul la finanțare bazată pe impact;
 - (c) încurajarea entităților din sectorul economiei sociale să își măsoare impactul prin consolidarea capacităților prin finanțare specifică și să utilizeze o parte din fondurile publice pe care le primesc (granturi sau contracte) pentru a măsura impactul lor social.

Vizibilitate și recunoaștere

20. Statelor membre li se recomandă să sporească nivelul de sensibilizare cu privire la economia socială și la modul în care aceasta contribuie la realizarea obiectivelor sociale și de mediu, în special prin:
- (a) instituirea sau adaptarea unor forme juridice, statute juridice, etichete și/sau sisteme de certificare specifice pentru economia socială, pe baza unor evaluări ale valorii lor adăugate potențiale și luând în considerare o posibilă recunoaștere reciprocă voluntară a etichetelor și a certificărilor utilizate în alte state membre. Aceste evaluări ar trebui să analizeze măsura în care pot îmbunătăți înțelegerea sectorului și pot sprijini dezvoltarea acestuia, oferind acces la avantaje specifice (cum ar fi stimulentele fiscale sau flexibilitatea în cadrul procedurilor specifice de achiziții/licitații). Comisia va sprijini această activitate, astfel cum se descrie la punctul 22 litera (a) punctul (vi);
 - (b) organizarea și finanțarea unor campanii de comunicare și a unor evenimente de sensibilizare cu privire la economia socială, inclusiv pentru generațiile mai tinere, în cooperare cu nivelurile de guvernare relevante și cu alte instituții (de exemplu, universități);
 - (c) diseminarea inițiativelor-pilot de succes și a bunelor practici desfășurate de entitățile din sectorul economiei sociale, promovarea acțiunilor de reproducere și de extindere a acestor bune practici prin intermediul rețelelor de economie socială și al comunicării publice.
21. Statelor membre li se recomandă să monitorizeze dezvoltarea și performanța economiei sociale prin stimularea cercetării și colectarea de statistici și date cantitative și calitative, în special prin:

- (a) valorificarea la maximum a sprijinului disponibil din partea Comisiei Europene pentru a-și extinde sistemele naționale de contabilitate pentru a colecta date suplimentare și comparabile (conturi satelit) și sondaje esențiale privind gospodăriile (cum ar fi ancheta asupra forței de muncă și anchetele care contribuie la EU-SILC) pentru a colecta informații privind participarea la economia socială, inclusiv date defalcate pe sex și vârstă (și, dacă este posibil, alte defalcări) pentru a înțelege impactul asupra creării de locuri de muncă;
- (b) încurajarea cooperării privind elaborarea de statistici între autoritățile publice, organizațiile de cercetare și economia socială, extinzând în același timp gama de surse de informații, cum ar fi registrele, datele administrative, anchetele și recensământul, pentru a colecta date exacte;
- (c) sprijinirea cercetării academice și independente pe teme legate de economia socială.

SPRIJIN DIN PARTEA UNIUNII

22. Consiliul salută intenția Comisiei de a sprijini punerea în aplicare a prezentei recomandări prin colaborarea cu statele membre în vederea elaborării unor cadre de politică și de reglementare favorabile pentru economia socială. Sunt incluse aici, în special:

- (a) punerea în aplicare a inițiativelor anunțate în planul de acțiune pentru economia socială, care includ:
 - i. lansarea și menținerea portalului UE pentru economia socială, un punct de intrare clar pentru părțile interesate din economia socială pentru a găsi informații privind finanțarea, politicile, rețelele/platformele și inițiativele Uniunii, inclusiv consolidarea capacităților;
 - ii. publicarea unei analize privind cadrele de impozitare existente pentru economia socială și privind tratamentul fiscal al donațiilor transfrontaliere de interes public, precum și privind principiul nediscriminării;
 - iii. facilitarea oportunităților de învățare reciprocă pentru funcționarii publici pe teme legate de economia socială prin organizarea de seminare online și ateliere. Aceste evenimente s-ar putea baza pe exerciții de cartografiere și pe colectarea și schimbul de bune practici într-o serie de domenii de politică relevante pentru sector, permițând participanților să facă schimb de cunoștințe și să identifice strategii de succes. Aceste evenimente ar putea servi, de asemenea, ca o oportunitate pentru schimburi periodice de bune practici și pentru învățarea reciprocă între coordonatorii în domeniul economiei sociale din statele membre;
 - iv. colectarea de dovezi calitative și cantitative privind funcționarea economiei sociale în statele membre, inclusiv prin sprijinirea cercetării în

cadru programului de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024⁸⁴;

- v. sprijinirea dezvoltării măsurării și a gestionării impactului social prin cartografierea și revizuirea practicilor existente, inclusiv a modului în care acestea răspund nevoilor și capacităților entităților din sectorul economiei sociale, pentru a îmbunătăți înțelegerea și a facilita adoptarea acestora⁸⁵. Această activitate se va desfășura în strânsă consultare cu părțile interesate și va urmări să dezvolte metodologii standard simple pentru ca entitățile din sectorul economiei sociale să își evalueze și să își demonstreze impactul social;
- vi. lansarea unui studiu privind etichetele și sistemele de certificare naționale ale economiei sociale care cartografiază inițiativele actuale, identifică bunele practici, caracteristicile și criteriile comune și oferă statelor membre o abordare și orientări comune, în vederea recunoașterii reciproce voluntare;
- vii. oferirea de sprijin tehnic statelor membre pentru reformele care vizează stimularea economiei sociale, atât la nivel bilateral, cât și la nivel multinațional;
- viii. stimularea cooperării transnaționale în domeniul inovării sociale prin intermediul Centrului european de competențe pentru inovare socială, al Concursului european pentru inovare socială și al viitoarei rețele de antreprenori și inovatori sociali sprijiniți în cadrul programului privind piața unică;
- ix. sprijinirea punerii în aplicare în comun a Parcurului de tranziție pentru ecosistemul industrial „Economia de proximitate și economia socială”⁸⁶ prin colectarea angajamentelor părților interesate și prin facilitarea cooperării dintre părțile interesate din cadrul ecosistemului cu privire la tranziția verde și digitală;
- x. îmbunătățirea în continuare a accesului la finanțare pentru întreprinderile sociale și alte entități din sectorul economiei sociale, de exemplu prin intermediul produselor financiare din cadrul programului InvestEU;
- xi. utilizarea unor practici de achiziții publice responsabile social în cadrul procedurilor de licitație ale Comisiei;
- xii. evaluarea punerii în aplicare a planului.

⁸⁴ Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind adoptarea programului de lucru pentru perioada 2023-2024 în cadrul Programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și privind finanțarea acestuia, C(2022) 7550 final.

⁸⁵ Comisia, împreună cu OCDE, publică un raport care va identifica și va dezvălui abordările adaptate care sunt deja verificate de entitățile din sectorul economiei sociale din Europa, analizând scopul, domeniul de aplicare și principalele caracteristici ale acestora, ilustrând bunele practici.

⁸⁶ Raport, [Transition pathway for Proximity and Social Economy](#) (Parcurul de tranziție pentru economia de proximitate și economia socială).

- (b) monitorizarea și evaluarea punerii în aplicare a prezentei recomandări;
- (c) pe baza rapoartelor statelor membre menționate la punctul 26, elaborarea unui raport privind evaluarea acțiunilor întreprinse ca răspuns la prezenta recomandare, care urmează să fie prezentat spre dezbateră Comitetului pentru ocuparea forței de muncă și Comitetului pentru protecție socială.

PUNERE ÎN APLICARE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE

- 23. Statelor membre li se recomandă să își adopte sau să își actualizeze strategiile privind economia socială în termen de 18 luni de la adoptarea prezentei recomandări.
- 24. Pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a prezentei recomandări, statelor membre li se recomandă să își revizuiască și să își îmbunătățească structurile administrative și instituționale la toate nivelurile de guvernanță, de exemplu prin:
 - (a) crearea unui „ghișeu unic” pentru a oferi un sprijin simplificat și convenabil entităților din sectorul economiei sociale în domenii precum accesul la finanțare și alte tipuri de sprijin;
 - (b) înființarea unor puncte de contact locale și/sau regionale privind economia socială, care să joace rolul de ambasadori ai economiei sociale și să promoveze sectorul, să ofere sprijin *inter pares*, să faciliteze accesul la finanțarea din partea Uniunii și la cea națională și să colaboreze cu autoritățile naționale și regionale care gestionează fondurile Uniunii;
 - (c) desemnarea coordonatorilor în domeniul economiei sociale în instituțiile publice naționale. Acești coordonatori ar trebui să aibă un mandat și responsabilități clare și resurse suficiente pentru a permite coordonarea și monitorizarea eficace a recomandării și pentru a asigura coerența procesului de elaborare a politicilor între departamentele administrației publice și cu instituțiile Uniunii.
- 25. Statelor membre li se recomandă să monitorizeze și să evalueze la nivel național punerea în aplicare a prezentei recomandări, inclusiv printr-un dialog periodic cu autoritățile regionale și locale și cu entitățile din sectorul economiei sociale, pentru a informa, a consilia și a însoți evaluarea, monitorizarea și punerea în aplicare a strategiilor lor privind economia socială.
- 26. Statelor membre li se recomandă să raporteze Comisiei cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandării în termen de cel mult patru ani de la adoptarea acesteia și din nou, la cinci ani după aceea.

Adoptată la Strasbourg,

*Pentru Consiliu,
Președintele*